

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Zadar

KLASA: 041-01/24-10/8
URBROJ: 613-15-24-10
Zadar, 26. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje županijskim i
lokalnim cestama
na području
Ličko-senjske županije**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA	5
Financiranje županijskih i lokalnih cesta	7
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama	8
Informiranje javnosti	12
UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	13
Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	13
Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	16
Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	25
Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	36
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	38
OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	40
Prilog 1 Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. ožujka 2022. do konca 2023.	41

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA
NA PODRUČJU LIČKO-SENSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Ličko-senjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 12. veljače do 26. studenoga 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na području Ličko-senjske županije u 2022. i 2023. Pod upravljanjem županijskim i lokalnim cestama u ovoj reviziji smatraju se poslovi evidentiranja, planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugi poslovi upravljanja županijskim i lokalnim cestama, u skladu s propisima i unutarnjim aktima subjekta revizije, poslovi financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama te poslovi nadzora pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Subjekt revizije je Županijska uprava za ceste Ličko-senjske županije (dalje u tekstu: Uprava za ceste), kao ustanova za upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Ličko-senjske županije (dalje u tekstu: Županija).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

Posebni ciljevi revizije su:

- ocijeniti cjelovitost podataka o županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti učinkovitost planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora te informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata Uprave za ceste i njihovo ostvarenje
- obavljen je uvid u službene baze podataka Uprave za ceste
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama u Upravi za ceste i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: evidencije o županijskim i lokalnim cestama, financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama, planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje te nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li upravljanje županijskim i lokalnim cestama učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Jesu li ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama te sadrže li evidencije cjelovite podatke?
- Financira li se upravljanje županijskim i lokalnim cestama u skladu s propisima?
- Planira li se i provodi građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta na propisani način?
- Provodi li se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na propisani način te provodi li se informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je te se kontinuirano vodi, ažurira i održava baza podataka o županijskim i lokalnim cestama ○ podaci iz baze podataka o županijskim i lokalnim cestama prenose se Hrvatskim cestama d.o.o. ○ unos podataka o županijskim i lokalnim cestama u jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama obavlja ovlašteni djelatnik čije je ovlaštenje određeno jedinstvenim identifikacijskim brojem i lozinkom za prijavljivanje u jedinstvenu bazu ○ županijske i lokalne ceste evidentiraju se u katastru i upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Uprave za ceste kao osobe koja njima upravlja ○ vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta ○ obavljen je godišnji popis imovine i obveza koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom ○ podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
2.	Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji financijski planovi u skladu s propisima o proračunu o vodi se evidencija o ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje o za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvaruju se sredstva iz propisanih izvora financiranja o vodi se evidencija o rashodima za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama (građenje i rekonstrukcija, redovito i izvanredno održavanje cesta i druge namjene) o ostvareni prihodi koriste se namjenski za pokriće rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama
3.	Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta radi ostvarivanja programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta o planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju kriterija i prioriteta utvrđenih programima građenja o izvođenje radova građenja i rekonstrukcije te održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupano je pravnim ili fizičkim osobama registriranim, specijaliziranim i opremljenim za te poslove o obavljanje usluga stručnog nadzora radova na građenju i održavanju županijskih i lokalnih cesta ustupano je osobama ovlaštenim za njihovo obavljanje o doneseni su operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta o operativnim programima održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni su vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja te drugi uvjeti bitni za njihovo izvođenje o radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja i projektima izrađenim za provedbu održavanja o doneseni su izvedbeni programi zimske službe s propisanim elementima o obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe o osigurano je obavljanje redovitih sezonskih pregleda županijskih i lokalnih cesta dva puta godišnje, nakon zimskog razdoblja i u jesen, radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja o sastavljeni su izvještaji o redovitim sezonskim pregledima županijskih i lokalnih cesta s podacima o stanju pregledanog dijela ceste i prijedlogom radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste o doneseni su godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe o organizirano je zaprimanje zapisa s podacima o izvršenom pregledu i obavljenim radovima ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama o osigurano je obavljanje izvanrednih pregleda županijskih i lokalnih cesta, u propisanim slučajevima, o čemu su sastavljena izvješća s prijedlogom mjera o sastavljena su izvješća o obavljenim izvanrednim pregledima cesta, u propisanim slučajevima, te su dostavljena inspekciji cesta i nadležnom ministarstvu o mjeri se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i operativne razine upravljanja, u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa
4.	Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> o godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste doneseni su u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave o godišnji izvještaji o radu dostavljeni su županijskoj skupštini o godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta doneseni su uz suglasnost nadležnog ministarstva o Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama o osigurano je informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem mrežne stranice Uprave za ceste

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim**, ako su ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama s cjelovitim podacima, ako se financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama obavlja u skladu s propisima, ako se planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta provodi na propisani način, ako se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama obavlja na propisani način te se informira javnost o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

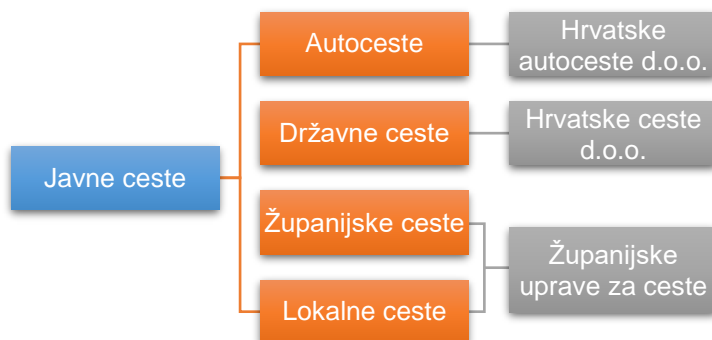
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajnija poboljšanja kako bi se upravljanje županijskim i lokalnim cestama provodilo u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA

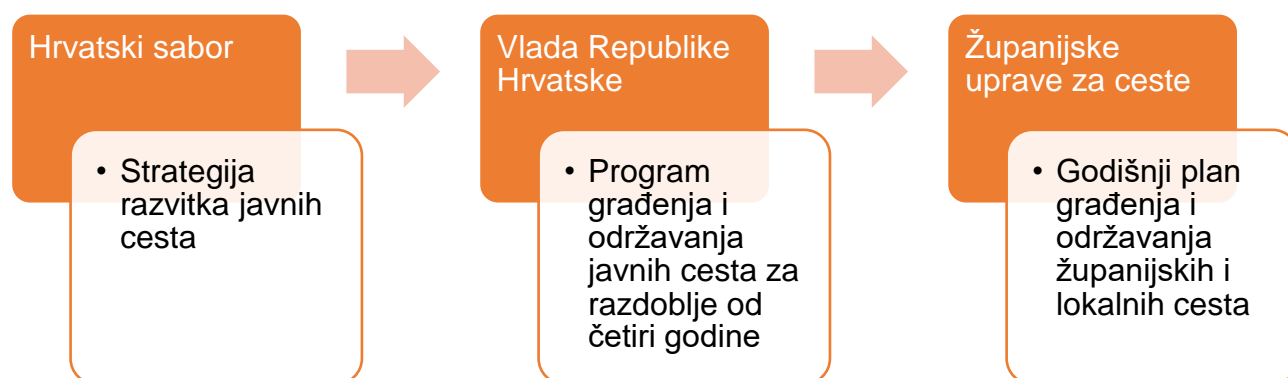
Prema odredbama Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 4/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 133/23), javne ceste su ceste koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a razvrstavaju se u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju. Na temelju Uredbe o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (Narodne novine 34/12), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, javne ceste se razvrstavaju odlukom o razvrstavanju javnih cesta koju donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture. Tijekom 2023. donesena je Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23, 64/23, 71/23 i 97/23), prema kojoj je u javne ceste razvrstano 26 720,63 km cesta, od čega se 1 487,20 km odnosi na autoceste, 7 402,82 km na državne ceste, 9 378,23 km na županijske ceste, a 8 452,38 km na lokalne ceste. Autocestama i državnim cestama upravljaju trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, a županijskim i lokalnim cestama županijske uprave za ceste.

Prema odredbama Zakona o cestama, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske i ne mogu se otuđiti iz njezinog vlasništva. Upisuju se u zemljišne knjige na temelju pravomoćne uporabne dozvole kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Pravo služnosti, pravo građenja i koncesija na javnoj cesti te korištenje cestovnog zemljišta također se upisuju u zemljišne knjige, u skladu s propisima kojima se uređuju zemljišne knjige.

Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta. Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama kojima upravljaju prenositi Hrvatskim cestama d.o.o. za potrebe vođenja jedinstvene baze podataka o javnim cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje u tekstu: Ministarstvo), sukladno strategiji. Program građenja i održavanja javnih cesta ostvaruje se godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta te godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

U kolovozu 2017. donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., a u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. (Narodne novine 47/17). Cilj provedbe navedenog Programa je poboljšanje ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta, stvaranje preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa, povećanje razine uslužnosti cestovne mreže i protočnosti prometa te razvoj i integracija inteligentnih prometnih sustava. Programom je predviđen nastavak suradnje Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste u cilju implementacije standarda održavanja primjenjivih na čitavom području Republike Hrvatske. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje nakon 2020. nije donesen.

Financiranje županijskih i lokalnih cesta

Odredbom članka 86. Zakona o cestama propisani su izvori sredstava za financiranje javnih cesta. Županijske i lokalne ceste financiraju se iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisničke naknade, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te iz državnog proračuna i ostalih izvora.

Određivanje visine godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti u nadležnosti je Ministarstva.

Za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Visinu naknade propisuje Vlada Republike Hrvatske Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 87/14). Za korištenje javnih cesta vozilima namijenjenima isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, može se naplaćivati korisnička naknada, a njezino uvođenje, visinu i namjenu također odlukom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Odluka o uvođenju, visini i namjeni korisničke naknade do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesena.

Godišnja naknada za uporabu javnih cesta plaća se pri registraciji motornih i priklučnih vozila. Bez uplate godišnje naknade ne može se obaviti registracija vozila ili ovjeriti produženje valjanosti prometne dozvole. Prema odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine 67/08, 48/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22 i 133/23), registraciju vozila i produženje valjanosti prometne dozvole obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje ili stanice za tehnički pregled vozila. Visina godišnje naknade koju plaćaju vlasnici vozila propisana je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Prema navedenom Pravilniku, godišnja naknada se plaća u stanicama za tehnički pregled vozila ili se uplaćuje izravno na račun uprave za ceste odnosno u proračun Grada Zagreba. Način naplate, postupak uplate sredstava na račun uprava za ceste te raspored naplaćenih sredstava propisani su Pravilnikom o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 130/12).

Mjerila za izračun i uvjeti naplate naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23), a visina i uvjeti naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti (Narodne novine 78/14 i 43/20).

Prema odredbama članka 49. Zakona o cestama, pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, čija ukupna masa prelazi 7,5 tona, dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste. Gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje nadležni ministar, a rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

Provedbeni propis kojim bi se propisale gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, kao i mjerila za izračun naknade za prekomjernu uporabu javne ceste do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesen te županijske uprave za ceste nisu izdavale rješenja o prekomjernoj uporabi županijskih i lokalnih cesta i nisu naplaćivale navedenu naknadu.

Vrijednosno značajni prihodi županijskih uprava za ceste su potpore iz državnog proračuna koje im nadležni ministar raspoređuje svojim odlukama. Sredstva za 2022., u ukupnom iznosu od 13.272.280,84 eura, i 2023., u ukupnom iznosu od 14.035.396,00 eura, raspoređena su Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2022. godini, koja je donesena 1. prosinca 2022., i Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2023. godini, koja je donesena 21. studenoga 2023.

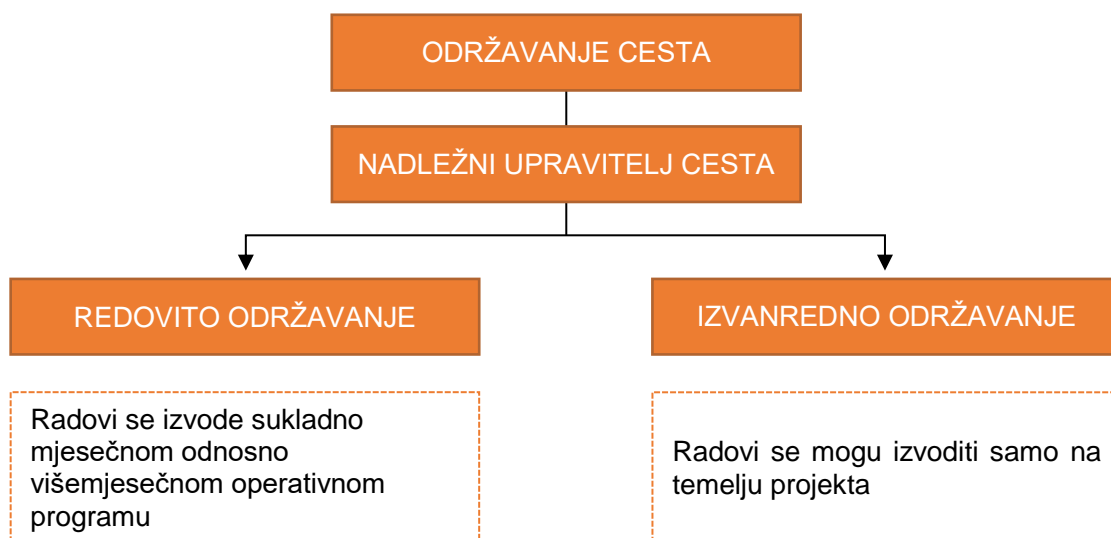
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradskim i općinskim sjedištima, sjedišta gradova i općina međusobno te gradove ili gradske dijelove s državnim cestama, dok su lokalne ceste javne ceste koje povezuju sjedišta gradova i općina s naseljima s više od 50 stanovnika unutar gradova ili općina, gradske četvrti sa županijskim cestama te susjedne gradske četvrti međusobno. Županijske uprave za ceste su ustanove za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Osnivači županijskih uprava za ceste su županije, a početak rada propisan je odredbama Uredbe o početku rada županijskih uprava za ceste i društava kapitala iz Zakona o javnim cestama (Narodne novine 112/97), prema kojima su županijske uprave za ceste započele s radom 1. siječnja 1998.

Prema odredbama Zakona o cestama, županijske uprave za ceste obavljaju poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta (županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja cesta, nego ih ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za njihovo izvođenje), pripreme izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, rješavanja imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta, financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta, praćenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na županijskim i lokalnim cestama i druge poslove iz svog djelokruga.

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta obuhvaćaju pripremu, izradu i ustupanje izrade potrebnih studija te njihovu stručnu ocjenu; pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; pokretanje postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu; ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima; ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije; ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu; ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture; ustupanje geodetskih radova; ustupanje radova građenja i rekonstrukcije; ustupanje usluga stručnog nadzora građenja; organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje; investitorski nadzor nad provođenjem projekata i ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Županijske uprave za ceste i drugi upravitelji javnih cesta obvezni su osigurati održavanje cesta tako da se prilikom održavanja omogući siguran promet na cestama, očuvaju temeljna svojstva i poboljšaju prometne, tehničke i sigurnosne značajke cesta, da se ceste zaštite od štetnog utjecaja cestovnog prometa te očuva njihov okoliš i uredan izgled. Poslovi održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta su planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima, redovito i izvanredno održavanje, ustupanje radova održavanja, stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste i ophodnja. Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova propisani su odredbama Pravilnika o održavanju cesta (Narodne novine 90/14 i 3/21).

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, upravitelj ceste operativnim programom održavanja cesta utvrđuje vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova i druge uvjete bitne za njihovo izvođenje. Razine prednosti u održavanju cesta određuju se na temelju njihovog značaja, namjene, prometne funkcije odnosno obujma te vrste i strukture prometa. Upravitelj cesta u obvezi je osigurati da se radovi održavanja cesta utvrđeni godišnjim planom izvode temeljem mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa koji uz njegovo prihvaćanje može izraditi izvođač radova na održavanju cesta.

Redovito održavanje cesta čini skup poslova odnosno radova i radnji te mjera koje se provode tijekom cijele godine sukladno mjesečnom odnosno višemjesečnom operativnom programu. Pod redovitim održavanjem cesta podrazumijevaju se poslovi nadzora i pregleda cesta i cestovnih objekata, redovitog održavanja prometnih površina, bankina, pokosa, sustava odvodnje, prometne signalizacije i opreme, vegetacije i cestovnih objekata, naprava i uređaja, osiguranja preglednosti i čišćenja ceste te interventni radovi i zimska služba.

Izvanredno održavanje obuhvaća zahtjevnije i opsežnije radove održavanja cesta u cilju dugotrajnijeg uređenja i poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene njezinih tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata povećanja sigurnosti prometa. Radovi izvanrednog održavanja izvode se povremeno, njihov opseg vezan je za stupanj dotrajlosti ili oštećenja ceste, a mogu se izvoditi samo na temelju projekta za provedbu izvanrednog održavanja. Izvanredno održavanje cesta obuhvaća obnavljanje i zamjenu kolničkog zastora, ojačanje kolnika i mjestimične popravke kolničke konstrukcije u svrhu obnove i povećanja nosivosti ceste i kvalitete vožnje, poboljšanje sustava odvodnje ceste, zamjenu i ugrađivanje nove i poboljšanje vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste, saniranje odrona, zaštitu ceste od podlokavanja, pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste radi poboljšanja sigurnosti prometa, poboljšanje uvjeta prometa uređenjem stajališta, odmorišta, pješačkih staza, obnovu i postavu instalacija, opreme i uređaja ceste te druge propisane radove. Izvanredno održavanje cestovnih objekata obuhvaća zamjenu kolnika i hidroizolacije, popravak ili zamjenu rasponske konstrukcije, stupova, upornjaka, sustava za odvodnju, ležajeva i prijelaznih naprava, zaštitu stupova i upornjaka od podlokavanja, cjelovitu antikorozivnu zaštitu, sanaciju i zaštitu betonskih površina, sanaciju i obnovu zidova te druge propisane radove.

– Zimska služba

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, zimska služba je uobičajeni izraz za mjere i aktivnosti koje se provode u zimskom razdoblju, koje u pravilu traje od 15. studenoga tekuće do 15. travnja sljedeće godine, i kojima prethodi donošenje posebnog izvedbenog programa u cilju osiguravanja odvijanja cestovnog prometa uz najveću moguću sigurnost i prihvatljive troškove. Izvedbeni program zimske službe za županijske i lokalne ceste donose županijske uprave za ceste, na prijedlog pravne ili fizičke osobe kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja cesta. Izvedbenim programom zimske službe utvrđuju se organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesta stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesta i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obavješćavanja o stanju i prohodnosti cesta.

Pripremni radovi zimske službe izvode se prije početka zimskoga razdoblja u cilju omogućavanja njezinog učinkovitog djelovanja, a obuhvaćaju pripremu cesta i njihovog neposrednog okoliša (postavljanje dopunske prometne signalizacije na opasnim mjestima, snježnih kolaca i naprava, provođenje mjera za zaštitu od snježnih zapuha i slično), mehanizacije, prometne signalizacije, opreme i posipnog materijala te osposobljavanje i stručno usavršavanje radnika koji sudjeluju u obavljanju zimske službe. Održavanje prohodnosti pojedinih cesta u zimskom razdoblju određuje se prema razini prednosti koja je utvrđena godišnjim planom, ovisno o vrsti ceste, gustoći i strukturi prometa, zemljišno-klimatskim uvjetima i lokalnim potrebama. Razvrstavanje županijskih i lokalnih cesta prema razini prednosti određuju županijske uprave za ceste na način da osiguraju i usklade prohodnost cjelokupne mreže županijskih i lokalnih cesta. Osiguranje prohodnosti županijskih i lokalnih cesta podrazumijeva da visina snijega na kolniku ne prelazi 15 cm i da je promet omogućen vozilima sa zimskom opremom. Iznimno, zimska služba nije dužna osigurati prohodnost ceste u uvjetima vrlo intenzivnog snježenja uz olujni vjetar i velikih snježnih zapuha ili lavina, kao i kod iznenadno nastale poledice na većem području, npr. zbog ledene kiše, koju nije moguće otkloniti raspoloživim sredstvima.

– Nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju županijske uprave za ceste, putem redovitih i izvanrednih pregleda cesta i cestovnih objekata, i izvođač radova redovitog održavanja cesta, putem ophodarske službe. Županijske uprave za ceste dužne su voditi evidenciju o obavljenim pregledima cesta i sve prikupljene podatke pohraniti na propisani način. O obavljenom pregledu ceste, službena osoba županijske uprave za ceste ili izvođača radova redovitog održavanja ceste, sastavlja zapisnik koji je sastavni dio evidencije o obavljenim pregledima. Zapisniku o obavljenom pregledu ceste prilažu se i prikupljeni dokazi (slike, skice, izjave i slično). Prikupljeni podaci o stanju ceste čine temeljnu podlogu za planiranje potrebnih zahvata na održavanju cesta.

Redoviti pregledi županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju se prema rasporedu utvrđenom na temelju mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa održavanja cesta, obvezan im je nazočiti predstavnik izvođača radova redovitog održavanja, a dijele se na sezonske preglede cesta te na godišnje i glavne preglede cestovnih objekata svijetlog raspona 5 m i više. Sezonski pregledi cesta obavljaju se dva puta godišnje, u pravilu nakon zimskog razdoblja (ožujak – svibanj) i u jesen (rujan – studeni), radi provjere stanja i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja cesta. Čelični i drveni cestovni objekti pregledavaju se najmanje jednom godišnje, a ostali najmanje jednom svake dvije godine, pri čemu je potrebno pregledati sve dostupne dijelove objekta te, ovisno o nalazu ili zbog prethodnog zahtjeva inspekcije za ceste, obaviti i specijalistička mjerenja i ispitivanja. Glavni pregledi cestovnih objekata obavljaju se najmanje jednom u šest godina, pri čemu se pregledavaju svi dijelovi objekta i provode potrebna specijalistička mjerenja i ispitivanja. O redovitom pregledu cesta službena osoba sastavlja izvještaj koji mora sadržavati podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog o radovima koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste.

Izvanredni pregledi županijskih i lokalnih cesta obavljaju se nakon nastanka događaja kao što su prirodne katastrofe, teže prometne nesreće, požari, eksplozije, klizanje terena i drugi izvanredni događaji koji imaju negativan utjecaj na ceste; pri određivanju sposobnosti ceste za preuzimanje prekomjernih ili izvanrednih opterećenja; prije isteka garancijskog roka nakon izgradnje ili rekonstrukcije te na zahtjev inspekcije za ceste. Županijske uprave za ceste određuju sadržaj i opseg izvanrednog pregleda ceste i imenuju Povjerenstvo za obavljanje pregleda. Povjerenstvo sastavlja izvješće o izvanrednom pregledu, s prijedlogom potrebnih mjera, koje je u roku od sedam dana dužno dostaviti inspekciji cesta i Ministarstvu.

Ophodarska služba je dužna nadzirati sva događanja koja utječu na županijsku ili lokalnu cestu i promet na njoj, vizualno pregledavati stanje svih njezinih sastavnih dijelova te obaviti manje radove održavanja i provoditi potrebne mjere i radnje za zaštitu ceste, koje je u mogućnosti obaviti s propisanom opremom i raspoloživim sredstvima. Dužna je najmanje jednom mjesečno pregledati cestovne objekte, prvenstveno elemente i one dijelove koji se odnose na stabilnost, funkcionalnost, trajnost i sigurnost odvijanja prometa. Podatke o izvršenom pregledu i obavljenim radovima, ophodarska služba obvezna je zapisati i na propisani način pohraniti te dostaviti županijskoj upravi za ceste. Poslovi ophodnje na cesti, uvjeti za uspostavu ophodnje, potrebno osoblje i oprema, provođenje mjera za zaštitu cesta i prometa te radovi, radnje i druge aktivnosti koje obavlja ophodar propisani su odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta (Narodne novine 75/14 i 7/21). Prema odredbama navedenog Pravilnika, sve informacije o stanju i prohodnosti javne ceste, kao i svi događaji uočeni na ophodarskoj dionici unose se u ophodarski dnevnik koji se vodi posebno za svaku ophodarsku dionicu.

Sastoji se od korica i niza pojedinačnih, uvezanih i numeriranih listova koji trebaju sadržavati naziv nadležnog upravitelja ceste, broj i opis ceste, nazive krajnjih točaka ophodarske dionice, ukupnu duljinu ophodarske dionice, ime i prezime ophodara, registarske oznake ophodarskog vozila, datum, sat početka i završetka ophodnje, opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice, opis uočenih aktivnosti na ophodarskoj dionici, popis obavljenih radova redovitog održavanja, ime i prezime osobe i sat predaje obavijesti dežurnoj osobi u mjestu stalnog dežurstva te rubriku za upis ostalih zapažanja s prijedlogom mjera. U ophodarski dnevnik se unose i osnovni podaci o prometnim nesrećama koje su se dogodile u vrijeme ophodnje.

Prema odredbama Zakona o cestama, Ministarstvo obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama putem inspekcije za ceste. Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor za ceste nadzire radove redovitog i izvanrednog održavanja cesta, pregledava dokumentaciju za te radove i određuje mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja ceste ili ugroziti sigurnost prometa te provodi druge propisane mjere i radnje, o čemu donosi rješenje koje se dostavlja na provedbu upravitelju javne ceste.

Informiranje javnosti

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22), županijske uprave za ceste, kao ustanove osnovane za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno istom Zakonu, dužne su pravodobno i istinito informirati javnost o obavljanju djelatnosti za koju su osnovane. Jedan od načina informiranja su objave putem mrežnih stranica, na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Prema odredbama navedenog Zakona, tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama na lako pretraživ način objavljivati zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke koje donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, informacije o javnim uslugama koje tijelo javne vlasti pruža, podatke o izvoru financiranja, proračun, financijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, financijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, informacije o izvršavanju ugovora i druge informacije za koje postoji obveza objavljivanja sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu tijela javne vlasti, s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika, obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija na vidljivu mjestu, s podacima za kontakt službenika za informiranje, potrebnim obrascima ili poveznica na obrasce te visinom naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, odgovore na najčešće postavljena pitanja, o načinu podnošenja upita građana i medija, kao i ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost), u svrhu informiranja javnosti o svom radu i izvršavanju obveza i ostvarivanju prava građana. Županijske uprave za ceste su navedene u popisu tijela javne vlasti objavljenom na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske te su obvezne objavljivati propisane dokumente i informacije na svojim mrežnim stranicama.

UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU LIČKO-SENSKE ŽUPANIJE

Odlukom Županijske skupštine iz travnja 1997. osnovana je Uprava za ceste, kao pravna osoba za upravljanje, građenje, rekonstruiranje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Županije. Upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojega imenuje Županijska skupština na prijedlog Upravnog vijeća. Upravno vijeće ima pet članova, koje također imenuje Županijska skupština. Članovi Upravnog vijeća primaju naknadu čiju visinu utvrđuje Upravno vijeće. Odlukom Upravnog vijeća iz lipnja 2014., mjesečna naknada predsjedniku Upravnog vijeća utvrđena je u netoiznosu od 132,73 eura, a članovima u netoiznosu od 106,18 eura. Uprava za ceste ima Stručno vijeće, kao stručno tijelo koje daje stručna mišljenja o građenju, rekonstrukciji i održavanju županijskih i lokalnih cesta, organizaciji rada i unaprjeđenju djelatnosti, a čine ga ravnatelj, zaposlenici organizacijskih jedinica i druge osobe koje imenuje ravnatelj. Organizacijske jedinice Uprave za ceste su Ured ravnatelja, Odjel za održavanje i zaštitu županijskih i lokalnih cesta, Odjel za građenje županijskih i lokalnih cesta te Odjel za pravne i opće poslove. Prema Odluci ravnatelja o imenovanju članova Stručnog vijeća iz siječnja 2023., članovi Stručnog vijeća su ravnatelj i četvero zaposlenika iz svih organizacijskih jedinica. Uprava za ceste je koncem 2023. imala jedanaest zaposlenika.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta, na području Županije razvrstano je 38 županijskih i 90 lokalnih cesta. Pet županijskih i tri lokalne ceste su međuzupanijske ceste te su razvrstane i na području susjednih županija. Uprava za ceste upravlja županijskim i lokalnim cestama razvrstanim na području Županije i dijelovima međuzupanijskih županijskih i lokalnih cesta do granice Županije. Prema podacima iz evidencije, Uprava za ceste upravlja županijskim cestama ukupne duljine 446,879 km i lokalnim cestama ukupne duljine 532,127 km.

Evidencije o županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama članka 32. Zakona o cestama, upravitelji javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama kojima upravljaju prenositi Hrvatskim cestama d.o.o., koje vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama. Sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka utvrđen je Pravilnikom o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima (Narodne novine 56/15).

Prema odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima, baza podataka o javnim cestama je skup međusobno povezanih podataka, koji interakcijom omogućavaju pregled stanja javnih cesta i objekata na njima, sastavnih elemenata i prometa koji se po njima odvija, a koji se na odgovarajući način i pod određenim uvjetima koriste za potrebe upravljanja, građenja, održavanja, zaštite javnih cesta i prometa na njima te za potrebe službenih statistika, državnih upravnih tijela, međunarodnih organizacija i drugih pravnih i fizičkih osoba. Bazu podataka o javnim cestama čine Prostorna baza podataka, koja sadrži georeferencirane vektorske podatke o osima javnih cesta, jedinstveni adresni sustav javnih cesta i druge tematske GIS slojeve neophodne za prostorno analiziranje i prikazivanje, i Alfnumerička baza podataka, koja sadrži opisne, broјčane i grafičke tehničke podatke o cestama i objektima na njima. Prostorna baza podataka je temelj cjelokupne baze podataka o javnim cestama, gdje se na georeferencirane vektorske prostorne podatke o osima cesta vežu alfanumerički podaci o cestama, koristeći GIS tehnologiju i primjenjujući pravila i tehničke specifikacije jedinstvenog adresnog sustava, te se na taj način mogu prostorno locirati.

Alfanumeričku bazu podataka čine propisani obvezni i preporučljivi tehnički podaci za pojedine skupine javnih cesta. Obvezni tehnički podaci moraju se redovito prikupljati i unositi u bazu, dok se preporučljivi tehnički podaci mogu prikupljati redovito ili samo za pojedine analize stanja cesta i objekata na njima, ovisno o potrebama. Hrvatske ceste d.o.o. nadležne su za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje podataka Prostorne baze podataka, a županijske uprave za ceste za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfanumeričke baze podataka za županijske i lokalne ceste kojima upravljaju. Hrvatske ceste d.o.o. osiguravaju tehničke i programske osnove za ustrojavanje, vođenje i korištenje baze podataka o javnim cestama te preuzimanje i unosenje podataka putem *web* aplikacije. Županijske uprave za ceste dužne su unositi podatke u Alfanumeričku bazu podataka o javnim cestama putem *web* aplikacije te su odgovorne za pravovremenost i točnost unesenih podataka, a unos podataka mogu obavljati ovlašteni djelatnici koji dobivaju jedinstveni identifikacijski broj i lozinku za prijavljivanje u bazu.

Za potrebe vođenja vlastite baze podataka o županijskim i lokalnim cestama kojima upravlja, Uprava za ceste zaključuje godišnje ugovore o korištenju i održavanju aplikacijskog sustava s pripadajućim programskim modulima radi vođenja baze podataka, odnosno prikupljanja, obrade, ažuriranja, verifikacije i održavanja tehničkih podataka o cestama, s istim dobavljačem odabranim u postupcima jednostavne nabave. Ugovoreno je korištenje servera za pohranu podataka i rad aplikacije, pružanje stručne podrške za rad s programskim modulima, otklanjanje prijavljenih grešaka koje se mogu pojaviti u radu, upravljanje programskim modulima i isporuku novih, poboljšanih, verzija programskih modula, u slučaju njihove dostupnosti tijekom ugovornog razdoblja. Godišnja naknada za pružanje navedenih usluga u 2022. ugovorena je u iznosu od 5.806,63 eura, u 2023. u iznosu od 6.967,95 eura te u 2024. u iznosu od 9.000,00 eura, a obračunava se i plaća u jednakim mjesečnim iznosima. Baza podataka o županijskim i lokalnim cestama, koju vodi Uprava za ceste, omogućava kartografski prikaz mreže županijskih i lokalnih cesta s postavljenom prometnom signalizacijom i lokacijama cestovnih objekata. Sadrži podatke o geometriji županijskih i lokalnih cesta (ceste, dionice, linkovi, čvorovi) te videozapise pojedinih cestovnih pravaca. Prema obrazloženju Uprave za ceste, tehničke i programske osnove za unosenje podataka iz baze Uprave za ceste u jedinstvenu bazu podataka, koju vode Hrvatske ceste d.o.o., putem *web* aplikacije još nisu osigurane te se evidentirani podaci o županijskim i lokalnim cestama prenose Hrvatskim cestama d.o.o. pisanim putem. Osim za vođenje baze podataka o županijskim i lokalnim cestama, navedeni aplikacijski sustav koristi se i za nadzor nad obavljanjem radova redovitog održavanja cesta. Podaci o obavljenim radovima redovitog održavanja dnevno se unose u sustav te se uneseni podaci uspoređuju sa stvarno obavljenim radovima na terenu, na temelju čega zaposlenik Uprave za ceste, nadležan za nadziranje radova redovitog održavanja, svojim potpisom ovjerava točnost mjesečnog obračuna izvedenih radova redovitog održavanja.

Prema odredbama članaka 123. i 124. Zakona o cestama, javne ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Upis javnih cesta za koje je izrađena snimka izvedenog stanja i koje su evidentirane u katastru provodi zemljišnoknjižni sud po službenoj dužnosti na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta i prijavnog lista sa snimkom izvedenog stanja, koje zemljišnoknjižnom sudu dostavlja tijelo nadležno za katastar. Javne ceste koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta, geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista.

Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar, na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste snimljenog prema pravilima propisanim posebnim zakonom, koji pribavlja i tijelu nadležnom za katastar dostavlja pravna osoba koja upravlja javnim cestama.

Prema podacima iz evidencije o upisu županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige, Uprava za ceste poduzela je aktivnosti za evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige osam županijskih i 14 lokalnih cesta ukupne duljine 173,79 km, od čega je, do vremena obavljanja revizije (travanj 2024.), evidentirano u katastru i/ili upisano u zemljišne knjige 112,99 km. Prema obrazloženju Uprave za ceste, od 2011. se svake godine planiraju i ostvaruju rashodi za geodetsko-katastarske usluge za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru. Tako su u 2022. navedeni rashodi ostvareni u iznosu od 9.232,53 eura, a u 2023. u iznosu od 22.706,09 eura. Postupak upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru pokreće se za ceste, odnosno dionice cesta za koje je nužno utvrditi njihovo stvarno stanje radi rješavanja imovinskopravnih odnosa i otkupa zemljišta. Stoga se, prema utvrđenim prioritetima, postupak evidentiranja u katastru i upisa u zemljišne knjige pokreće za ceste, odnosno dionice cesta koje gradi ili rekonstruira Uprava za ceste, na kojima druga tijela javne vlasti planiraju izgradnju građevina komunalne infrastrukture, koje graniče sa zemljištem čiji vlasnici zbog neusklađenosti vlasničkih granica ne mogu provesti postupke legalizacije i upisa svoje imovine u zemljišne knjige te za ceste, odnosno dionice cesta koje se nalaze na prometno, gospodarski i društveno značajnijim cestovnim pravcima. Prema obrazloženju Uprave za ceste, dio mreže županijskih i lokalnih cesta kojima upravlja nalazi se na gospodarski i društveno manje značajnim cestovnim pravcima s lošim stanjem kolnika te se kod takvih cesta, s obzirom na ograničena financijska sredstva, kao prioritet nameću ulaganja u njihovo održavanje umjesto u izradu geodetskih elaborata izvedenog stanja cesta i njihov upis u zemljišne knjige.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, Uprava za ceste je izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te je obveznik primjene proračunskog računovodstva, u skladu s odredbom članka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23). Prema odredbama članaka 14. i 221. istog Pravilnika, obveznici primjene proračunskog računovodstva moraju osigurati računovodstvene podatke o dugotrajnoj nefinancijskoj imovini, po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima, te na kraju svake poslovne godine provesti popis imovine i obveza radi svođenja njihovih postojećih knjigovodstvenih stanja na stvarna stanja utvrđena popisom.

Uprava za ceste vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju županijskih i lokalnih cesta kojima upravlja, po vrsti cesta te nabavnoj i otpisanoj vrijednosti, a svakoj cesti pridružen je identifikacijski (inventarski) broj pod kojim je evidentirana. Nabavna vrijednost 38 županijskih cesta iskazana je u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji koncem 2023. u iznosu od 68.711.391,53 eura, otpisana vrijednost u iznosu od 50.152.380,03 eura, a sadašnja vrijednost u iznosu od 18.559.011,50 eura. Nabavna vrijednost 90 lokalnih cesta iskazana je u iznosu od 62.041.961,75 eura, otpisana vrijednost u iznosu od 45.858.539,75 eura, a sadašnja vrijednost u iznosu od 16.183.422,00 eura. Obavljen je godišnji popis imovine i obveza na kraju 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta.

Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Zakona o cestama, izvori sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta su godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisnička naknada, naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, sredstva državnog proračuna i ostali izvori.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i rashodima Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova i godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana, donesenih u skladu s propisima o proračunu, te godišnjih izvješća o poslovanju za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni prihodi i rashodi Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova, godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana i godišnjih izvješća o poslovanju

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	2.652.730,78	4.428.681,49	166,9	99,8	4.022.269,33	7.713.686,99	191,8	99,9
1.1.	Godišnja naknada za uporabu javnih cesta	1.891.300,02	1.963.731,02	103,8	44,2	1.942.471,56	2.076.770,21	106,9	26,9
1.2.	Naknada za izvanredni prijevoz	0,00	10.924,32	0,00	0,3	2.000,00	1.222,95	61,1	0,0
1.3.	Naknada za korištenje cestovnog zemljišta	0,00	2.236,35	0,00	0,1	4.000,00	3.696,87	92,4	0,1
1.4.	Naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti	796,34	696,79	87,5	0,0	1.000,00	796,40	79,6	0,0
1.5.	Naknada za osnivanje prava služnosti i građenja na javnoj cesti	63.706,95	63.664,43	99,9	1,4	69.539,50	64.764,01	93,1	0,8
1.6.	Sredstva proračuna	252.173,34	2.326.367,90	922,5	52,4	155.064,27	4.703.474,00	3 033,2	60,9
1.7.	Sredstva iz ostalih izvora	444.754,13	61.060,68	13,7	1,4	1.848.194,00	862.962,55	46,7	11,2
2.	Drugi prihodi	8.512,99	9.619,27	113,0	0,2	7.716,24	8.159,14	105,7	0,1
	Ukupno prihodi (1.+2.)	2.661.243,77	4.438.300,76	166,8	100,0	4.029.985,57	7.721.846,13	191,6	100,0
3.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	3.910.463,60	3.047.019,31	77,9	77,6	5.709.942,00	5.155.007,61	90,3	84,4
3.1.	Građenje i rekonstrukcija	916.849,16	513.021,97	56,0	13,1	2.144.226,00	1.723.450,19	80,4	28,2
3.2.	Redovito održavanje	2.519.727,65	2.224.506,20	88,3	56,6	2.401.000,00	2.288.650,67	95,3	37,5
3.3.	Izvanredno održavanje	473.886,79	309.491,14	65,3	7,9	1.164.716,00	1.142.906,75	98,1	18,7
4.	Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama	472.360,48	482.615,04	102,2	12,3	494.348,46	512.716,60	103,7	8,4
4.1.	Doznaka dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Gospiću za financiranje nerazvrstanih cesta	357.687,97	373.032,18	104,3	9,5	367.200,00	391.389,31	106,6	6,4
4.2.	Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta	24.686,44	25.460,35	103,1	0,6	24.686,44	26.763,71	108,4	0,4
4.3.	Naknada za uređenje voda	80.695,47	74.889,91	92,8	1,9	79.633,69	71.857,49	90,2	1,2
4.4.	Geodetsko-katastarske usluge za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru	9.290,60	9.232,60	99,4	0,3	22.828,33	22.706,09	99,5	0,4
5.	Rashodi Uprave za ceste	421.129,47	398.630,04	94,7	10,1	478.441,26	440.535,09	92,1	7,2
5.1.	Rashodi za zaposlene	295.440,97	290.954,68	98,5	7,4	307.312,17	299.306,42	97,4	4,9
5.2.	Materijalni rashodi	122.635,87	105.099,21	85,7	2,6	145.846,37	116.223,88	79,7	1,9
5.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	3.052,63	2.576,15	84,4	0,1	25.282,72	25.004,79	98,9	0,4
	Ukupno rashodi (3.+4.+5.)	4.803.953,55	3.928.264,39	81,8	100,0	6.682.731,72	6.108.259,30	91,4	100,0
	Višak prihoda	0,00	510.036,37	0,00	-	0,00	1.613.586,83	0,00	-
	Preneseni višak prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja	2.142.709,78	2.142.709,78	100,00	0,0	2.652.746,15	2.652.746,15	100,00	0,0
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	-	2.652.746,15	-	-	-	4.266.332,98	-	-

– Prihodi

Uprava za ceste je u 2022. i 2023. vrijednosno najznačajnije prihode za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvarila iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji vozila, i iz sredstava proračuna. Prema podacima Uprave za ceste, pribavljenima od Centra za vozila Hrvatske d.d., u 2022. je na području Županije registrirano 24 718 vozila, dok su u 2023. registrirana 25 923 vozila, što je 4,9 % više. Prihodi ostvareni iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta u 2023. povećani su za 5,8 % u odnosu na 2022. Prihodi ostvareni iz sredstava proračuna odnose se na prihode iz državnog proračuna ostvarene u iznosu od 2.237.371,41 euro u 2022., odnosno u iznosu od 4.509.141,40 eura u 2023. i prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvarene u iznosu od 88.996,49 eura u 2022., odnosno u iznosu od 194.332,60 eura u 2023.

Prihodi iz državnog proračuna odnose se na sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta u iznosu od 2.219.275,07 eura u 2022., odnosno u iznosu od 2.375.680,00 eura u 2023., sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje nerazvrstanih cesta na području grada Gospića u iznosu od 1.400.000,00 eura u 2023., sredstva za građenje biciklističke infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama u iznosu od 66.361,40 eura u 2023., sredstva za izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta u naselju Sveti Rok, na području Općine Lovinac, u iznosu od 667.100,00 eura u 2023. i na sredstva za sufinanciranje radova na osiguranju pješačkog prijelaza svjetlosnom signalizacijom na županijskoj cesti u naselju Udbina u iznosu od 18.096,34 eura u 2022.

Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta ostvarena su na temelju odluka Ministarstva o rasporedu sredstava županijskim upravama za ceste u 2022. i 2023., kojima su navedena sredstva županijskim upravama za ceste dodijeljena u prosincu 2022. i studenome 2023. Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje nerazvrstanih cesta na području grada Gospića ostvarena su na temelju odluke Ministarstva o rasporedu sredstava Upravi za ceste u 2023., kojom su navedena sredstva Upravi za ceste dodijeljena u studenome 2023. Sredstva za građenje biciklističke infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama ostvarena su na temelju odluke Ministarstva o rasporedu sredstava županijskim upravama za ceste u 2023., kojom su navedena sredstva županijskim upravama za ceste dodijeljena u prosincu 2023.

U skladu s odredbama odluka Ministarstva o rasporedu sredstava, sredstva su Upravi za ceste doznačena jednokratno, pri čemu su način podnošenja zahtjeva za isplatom, način i rokovi prijenosa i korištenja sredstava, nadzor nad korištenjem te način izvještavanja o korištenju sredstava uređeni ugovorima koje je zaključilo Ministarstvo i Uprava za ceste pojedinačno za svaku odluku. U skladu sa zaključenim ugovorima, Uprava za ceste tromjesečnim i godišnjim izvještajima izvještava Ministarstvo o utrošku sredstava pojedinačno po svakoj odluci. Izvještaji sadrže podatke o utrošenim sredstvima u izvještajnom razdoblju te preslike sporazuma i ugovora s dobavljačima, ovjerenih obračunskih situacija o izvedenim radovima, računa za izvedene radove i nabavljene robe i usluge, potvrda o plaćanjima i drugih dokumenata. S obzirom na to da im se sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta na temelju Odluka Ministarstva doznačuju koncem fiskalne godine, uprave za ceste na koncu godine iskazuju višak prihoda koji se prenosi za korištenje u idućoj godini. Tako je Uprava za ceste višak prihoda u 2022. iskazala u iznosu od 510.036,37 eura, što čini 11,5 % ukupnih prihoda ostvarenih u toj godini, a u 2023. u iznosu od 1.613.586,83 eura, što čini 20,9 % ukupnih prihoda ostvarenih u toj godini.

Sredstva za izvanredno održavanje i modernizaciju nerazvrstanih cesta u naselju Sveti Rok ostvarena su na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske iz listopada 2023., kojom je Ministarstvo zaduženo da osigura sredstva u iznosu od 667.100,00 eura i provedbu radova izvanrednog održavanja i modernizacije, u suradnji s Upravom za ceste. Sredstva za sufinanciranje radova na osiguranju pješačkog prijelaza svjetlosnom signalizacijom na županijskoj cesti u naselju Udbina ostvarena su na temelju sporazuma zaključenog u veljači 2022. između Uprave za ceste i Ministarstva unutarnjih poslova, kojim se spomenuto Ministarstvo obvezalo sufinancirati 70,0 % ukupne vrijednosti navedenih radova, a najviše do iznosa od 18.133,50 eura, sredstvima Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske, čijom se provedbom saniraju opasna mjesta na cestama.

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvareni su na temelju ugovora o zajedničkom financiranju održavanja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta zaključenih između Uprave za ceste i jedinica lokalne samouprave koje su iskazale interes za održavanje pojedinih cesta na svom području. Tijekom 2022. i 2023. Uprava za ceste je sa šest jedinica lokalne samouprave zaključila devet ugovora o zajedničkom financiranju radova redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta i jedan ugovor o zajedničkom financiranju izrade tehničke i pravne dokumentacije za rekonstrukciju županijske ceste. U 2022. ugovoreno je zajedničko financiranje radova u ukupnom iznosu od 439.186,20 eura, od čega su se jedinice lokalne samouprave obvezale financirati 102.437,37 eura ili 23,3 %. U 2023. ugovoreno je zajedničko financiranje radova i izrade dokumentacije u ukupnom iznosu od 532.430,65 eura, od čega su se jedinice lokalne samouprave obvezale financirati 170.276,75 eura ili 32,0 %. Ugovori sadrže odredbe o vrijednosti radova, udjelima ugovornih strana u zajedničkom financiranju, duljini i dionicama županijskih i lokalnih cesta na kojima će se radovi obavljati, vrsti radova koji će se obavljati, planiranom vremenu obavljanja radova, načinu i rokovima uplate ugovorenih sredstava Upravi za ceste, jamstvu uplate sredstava i druge odredbe kojima su utvrđeni međusobni odnosi između ugovornih strana.

Ostali, vrijednosno manje značajni, prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvareni su iz naknade za izvanredni prijevoz, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te iz ostalih izvora.

Prihodi iz naknade za izvanredni prijevoz ostvareni su u skladu s odredbama članka 46. Zakona o cestama, prema kojima se na javnoj cesti, iznimno od odredbe kojom je propisano da vozila u prometu na javnoj cesti, sama ili zajedno s teretom, moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, može obaviti izvanredni prijevoz, na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza te iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza. Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, a ako se izvanredni prijevoz obavlja na više javnih cesta, dozvolu izdaju Hrvatske ceste d.o.o. O izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju se obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, inspekcija za ceste i pravna osoba koja upravlja javnom cestom po kojoj se obavlja izvanredni prijevoz. Uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz te mjerila za izračun naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu. Prema odredbi članka 14. navedenog Pravilnika, upravitelji javnih cesta poslove izdavanja dozvola mogu povjeriti Hrvatskim cestama d.o.o. pri čemu zadržavaju pravo na utvrđenu naknadu za izvanredni prijevoz.

Uprava za ceste je poslove izdavanja dozvola za izvanredni prijevoz povjerila Hrvatskim cestama d.o.o., koje su je mjesečno izvještavale o naplaćenim naknadama na temelju izdanih dozvola za izvanredni prijevoz, iz kojih je ostvaren prihod u 2023. Prihod od naknade za izvanredni prijevoz u 2022. nije planiran ni ostvaren, a ostvareni iznos odnosi se na naplatu potraživanja iz prethodnih godina.

Prihodi iz naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti ostvareni su u skladu s odredbama članka 73. Zakona o cestama, prema kojima su svi korisnici cestovnog zemljišta za građenje pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti i obavljanje pratećih djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrbe gorivom, servisnih usluga i slično, obavljanje navedenih djelatnosti u već izgrađenim objektima, kao i korištenje samih površina cestovnog zemljišta za gospodarske djelatnosti, radi pružanja usluga korisnicima javne ceste, dužni plaćati naknadu za pravo korištenja cestovnog zemljišta na javnoj cesti, koje nastaje sklapanjem ugovora između pravne osobe koja upravlja javnom cestom i korisnika cestovnog zemljišta. Uvjeti i način korištenja cestovnog zemljišta, visina naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti, postupak povjeravanja cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti na korištenje te prava i obveze u vezi s korištenjem cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti radi obavljanja pratećih djelatnosti propisani su odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti. Prema odredbama navedenog Pravilnika, korištenje cestovnog zemljišta povjerava se korisnicima javnim nadmetanjem. Iznimno se korištenje cestovnog zemljišta može povjeriti izravnim ugovaranjem ako u prethodno provedena dva javna nadmetanja nije pristigla niti jedna prihvatljiva ponuda te za postavljanje reklama, izgradnju parkirališta, postavljanje jednostavne građevine, primjerice kioska ili druge građevine gotove konstrukcije, i u drugim propisanim slučajevima.

Uprava za ceste je s korisnicima cestovnog zemljišta zaključila tri ugovora na temelju kojih su ostvareni prihodi u 2022. i 2023. Dva ugovora, zaključena u svibnju 2022. i travnju 2023., odnose se na korištenje cestovnog zemljišta za postavljanje reklama na županijskoj cesti. U skladu s odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti, korištenje cestovnog zemljišta povjereno je korisniku izravnim ugovaranjem, a ugovorima su utvrđeni predmet i rok važenja ugovora, visina, uvjeti i način plaćanja naknade te druga prava i obveze ugovornih strana. Treći ugovor o korištenju cestovnog zemljišta, zaključen u travnju 2008. na rok od 30 godina, odnosi se na korištenje cestovnog zemljišta za polaganje elektroinstalacija na lokalnim cestama LC59001 i LC59008. Ugovor je zaključen na temelju Zakona o javnim cestama (Narodne novine 180/04, 82/06, 138/06, 146/08, 152/08, 38/09, 124/09, 153/09 i 73/10), koji je prestao važiti 2011., a visina ugovorene naknade utvrđena je u skladu s Pravilnikom o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti (Narodne novine 119/07, 91/08 i 39/11), koji je prestao važiti 2014. Odredbama članka 122. Zakona o cestama, koji je stupio na snagu 2014., propisano je da će pravna osoba koja upravlja javnom cestom, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja Zakona na snagu, s pravnom osobom koja je sukladno posebnom zakonu investitor komunalnih, vodnih i energetske građevine, kao i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme zaključiti ugovor o osnivanju prava služnosti odnosno prava građenja, čime će prestati važiti ugovor o korištenju cestovnog zemljišta sklopljen za navedene građevine. Prema odredbi članka 86. Zakona o cestama, za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se naknada u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Prema obrazloženju Uprave za ceste, navedeni ugovor o korištenju cestovnog zemljišta iz 2008. nije zamijenjen ugovorom o osnivanju prava služnosti, kako je to bilo propisano odredbama Zakona o cestama koji je stupio na snagu 2014., zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa na lokalnim cestama LC59001 i LC59008, koje zbog toga još uvijek nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, uz upis Uprave za ceste kao pravne osobe koja njima upravlja, te se i dalje primjenjuje ugovor iz 2008. i naplaćuje njime ugovorena naknada.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja imovinskopravnih odnosa na lokalnim cestama LC59001 i LC59008 i njihova upisa u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, uz upis Uprave za ceste kao pravne osobe koja njima upravlja, umjesto postojećeg ugovora o korištenju cestovnog zemljišta zaključenog na temelju propisa koji su prestali važiti. Nadalje, preporučuje se s korisnikom cestovnog zemljišta zaključiti ugovor o osnivanju prava služnosti za polaganje elektroinstalacija na navedenim lokalnim cestama, u skladu s odredbama Zakona o cestama, te ugovoriti plaćanje naknade u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Dio prihoda iskazan u okviru prihoda iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u 2022. i 2023., u iznosu od 1.099,58 eura, odnosi se na prihode ostvarene na temelju odredbe članka 86. Zakona o cestama, kojom je propisano da se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća naknada u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Navedenom Odlukom propisano je da se visina naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, koju plaća investitor vodnih građevina, sukladno posebnom propisu, energetskih građevina te građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme na javnoj cesti, odnosno osoba koja je na temelju posebnog zakona ovlaštena upravljati tim građevinama i infrastrukturom, utvrđuje u godišnjem iznosu od 2,10 kn/m² (0,28 eura/m²) za polaganje vodovodnih, toplovodnih, parovodnih i kanalizacijskih vodova, odnosno u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²) za polaganje produktovoda, plinovoda i naftovoda, za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova nadzemne komunikacijske mreže i vodova integrirane infrastrukture kabelaških električnih vodova te za polaganje kabelaških električnih vodova i stupova zračne mreže ili javne rasvjete. Osnivanje prava služnosti, prava građenja ili drugog sličnog prava na javnoj cesti utvrđuje se ugovorom između upravitelja javne ceste i korisnika prava. Uprava za ceste je tijekom 2022. i 2023. ostvarila prihode na temelju pet ugovora zaključenih s četiri korisnika prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama radi polaganja vodovodnih, kanalizacijskih i kabelaških električnih vodova. Ugovorene godišnje naknade s korisnicima prava služnosti utvrđene su u skladu s odredbama Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Najznačajniji dio prihoda iskazan u okviru prihoda iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u 2022. i 2023., u iznosu od 127.328,86 eura, odnosi se na prihode od infrastrukturnog operatora (Hrvatski telekom d.d.) za korištenje županijskih i lokalnih cesta i cestovnog zemljišta na kojem se nalazi njegova elektronička komunikacijska infrastruktura.

Uprava za ceste je u veljači 2019. podnijela zahtjev Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora i njegove obveze plaćanja naknade za pravo puta na županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste. HAKOM je u veljači 2020. donio rješenje kojim je utvrđen infrastrukturni operator, njegovo pravo puta na županijskim i lokalnim cestama i obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta, na temelju odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), koji je bio na snazi do srpnja 2022., prema kojima se za gradnju, održavanje, razvoj i korištenje elektroničke komunikacijske mreže i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na općem dobru te na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih i fizičkih osoba plaća naknada za pravo puta, čija je visina i način obračuna propisan Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta (Narodne novine 152/11, 151/14 i 95/17). Navedenim Pravilnikom visina godišnje naknade za pravo puta za korištenje cesta određena je u iznosu od $8,00 \text{ kn/m}^2$ ($1,06 \text{ eura/m}^2$) površine koja se koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture, a koja se utvrđuje na način propisan istim Pravilnikom. Primjenom odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama i Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta, infrastrukturnom operatoru je rješenjima HAKOM-a utvrđena obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta za korištenje županijskih i lokalnih cesta počevši od 15. veljače 2019. te je prvo obračunsko razdoblje utvrđeno od 15. veljače 2019. do 14. veljače 2020. Infrastrukturni operator je na temelju spomenutih rješenja HAKOM-a tijekom 2019., 2020. i 2021. na ime godišnje naknade za pravo puta uplatio ukupno 556.620,91 euro, dok je za 2022. i 2023. uplatio po 63.664,43 eura primjenjujući i pozivajući se na odredbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama (Narodne novine 144/21) kojom je izmijenjena odredba članka 86., stavka 2. Zakona o cestama te je od 4. siječnja 2022. na snazi odredba prema kojoj se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojom je godišnja naknada za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova nadzemne komunikacijske mreže određena u iznosu od $2,40 \text{ kn/m}^2$ ($0,32 \text{ eura/m}^2$) površine služnosti.

Do donošenja rješenja HAKOM-a, infrastrukturni operator je naknadu za korištenje županijskih i lokalnih cesta plaćao na temelju ugovora i dodatka ugovoru o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama zaključenih s Upravom za ceste u listopadu 2013. i ožujku 2015., s trajanjem na neodređeno vrijeme, odnosno dok je elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema u funkciji zbog koje je izgrađena. Navedeni ugovor i njegov dodatak zaključeni su na temelju odredbi Zakona o cestama i Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojima je visina godišnje naknade određena u iznosu od $2,40 \text{ kn/m}^2$ ($0,32 \text{ eura/m}^2$) površine služnosti. Uprava za ceste je navedeni ugovor i dodatak ugovoru iz listopada 2013. i ožujka 2015. otkazala u veljači 2019. dostavljanjem izjave o otkazivanju infrastrukturnom operatoru, koji otkazivanje nije prihvatio te je nadležnom sudu podnio tužbu sa zahtjevom da se utvrdi da je otkazivanje neosnovano i bez pravnog učinka. Prvostupanjski sud je tužbeni zahtjev prihvatio, na što je Uprava za ceste podnijela žalbu, koju je drugostupanjski sud odbio te u prosincu 2022. potvrdio presudu prvostupanjskog suda kojom je utvrđeno da je otkazivanje ugovora iz listopada 2013., s dodatkom iz ožujka 2015., neosnovano i bez pravnog učinka, čime je navedeni ugovor održan na snazi.

Uprava za ceste je u veljači 2024. Vrhovnom sudu Republike Hrvatske podnijela prijedlog za dopuštenje revizije presude drugostupanjskog suda, o čemu odluka do vremena obavljanja revizije (lipanj 2024.) nije donesena, a parnični, odvjetnički i drugi troškovi Uprave za ceste u vezi s navedenim postupkom do vremena obavljanja revizije (lipanj 2024.) iznose 32.111,96 eura.

Prihodi iz ostalih izvora u 2022. odnose se na sredstva subjekata iz javnog sektora za financiranje građenja ceste u iznosu od 26.315,61 euro, na sufinanciranje radova redovitog održavanja županijske ceste, koji su iskorišteni za polaganje elektroinstalacija, u iznosu od 29.186,26 eura i radova na osiguravanju prohodnosti lokalne ceste do meteorološke postaje na Zavižanu u zimskom razdoblju u iznosu od 5.558,81 euro, dok se prihodi iz ostalih izvora u 2023. odnose na sredstva subjekata iz javnog sektora za financiranje građenja ceste u iznosu od 862.962,55 eura.

Sredstva za financiranje građenja ceste ostvarena su na temelju ugovora o financiranju izgradnje nove dionice županijske ceste Kosinj Most – Bakovac zaključenog s Hrvatskom elektroprivredom d.d. radi realizacije projekta izgradnje Hidroenergetskog sustava Kosinj, u okviru kojeg se potapa postojeća dionica. Ugovoreno je da je Uprava za ceste investitor izgradnje navedene dionice ceste, dok će Hrvatska elektroprivreda d.d. financirati planirane troškove izgradnje u iznosu od 5.202.734,09 eura. Plaćanje troškova ugovoreno je u roku od 45 dana od dostave poziva na plaćanje za obračunsko razdoblje izvedenih radova, mjesečno i kvartalno, kojem se prilaže specifikacija troškova koju je ovjerilo navedeno povjerenstvo. Prema obrazloženju Uprave za ceste, navedena sredstva ostvarena su u znatno manjim iznosima od planiranih jer se, zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta, dinamika izgradnje ceste te izvođenja i plaćanja izvedenih radova odvijala sporije nego što je bilo planirano.

Sredstva za sufinanciranje redovitog održavanja županijske i lokalne ceste ostvarena su na temelju ugovora o zajedničkom financiranju zaključenih između Uprave za ceste te HEP-operatora distribucijskog sustava d.o.o., Elektrolike Gospić, Državnog hidrometeorološkog zavoda, Hrvatskih cesta d.o.o. i Hrvatskih šuma d.o.o., koji su iskazali interes za održavanje navedenih cesta. Uprava za ceste je s navedenim subjektima zaključila dva ugovora o zajedničkom financiranju radova redovitog održavanja županijske i lokalne ceste. Ugovoreno je zajedničko financiranje radova u ukupnom iznosu od 47.439,25 eura, od čega su se navedeni subjekti obvezali financirati 44.701,30 eura ili 94,2 %. Ugovori sadrže odredbe o vrijednosti radova, udjelima ugovornih strana u zajedničkom financiranju, duljini i dionicama županijskih i lokalnih cesta na kojima će se radovi obavljati, vrsti radova koji će se obavljati, planiranom vremenu obavljanja radova, načinu i rokovima uplate ugovorenih sredstava Upravi za ceste i druge odredbe kojima su utvrđeni međusobni odnosi između ugovornih strana.

Drugi prihodi odnose se na prihode od prodaje službenog automobila, iznajmljivanja poslovnog prostora i kamata te na druge nespomenute prihode.

– Rashodi

Uprava za ceste je u 2022. i 2023. vrijednosno najznačajnije rashode ostvarila za građenje i rekonstrukciju te redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta. Navedeni rashodi čine 77,6 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 84,4 % u 2023. Slijede drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, koji čine 12,0 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 8,0 % u 2023. te rashodi za funkcioniranje Uprave za ceste, koji čine 10,4 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 7,6 % u 2023.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru drugih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama odnose se na doznake dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Gospiću za financiranje nerazvrstanih cesta na njegovom području. Izvršene su na temelju odredaba članaka 98. i 108. Zakona o cestama, prema kojima se sredstva za građenje, rekonstrukciju i održavanje nerazvrstanih cesta na području gradova koji su sjedišta županija, a koje su bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine 54/08, 122/08, 13/09, 104/09 i 17/10), osiguravaju dijelom iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, proporcionalno udjelu duljine nerazvrstanih cesta na području grada u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području županije. Sredstva su doznačena prema mjerilima propisanim odredbom članka 8. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, prema kojoj udjel duljine nerazvrstanih cesta na području Grada Gospića u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije iznosi 18,9 %.

Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, isplaćene su na temelju ugovora zaključenih sa stanicama za tehnički pregled. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, pravne osobe u čijem su sastavu stanice za tehnički pregled vozila i županijske uprave za ceste dužne su sklopiti ugovor kojim će se regulirati uplata sredstava godišnje naknade za uporabu javnih cesta na račun županijske uprave za ceste, izdavanje potvrda o obračunatoj i naplaćenoj godišnjoj naknadi, vođenje evidencije o obračunanoj godišnjoj naknadi i obavljanje drugih poslova u vezi s naplatom. Uprava za ceste s pravnim osobama u čijem su sastavu stanice za tehnički pregled vozila zaključuje ugovore na vrijeme od dvije godine. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) na snazi su bili ugovori zaključeni za razdoblje od srpnja 2022. do lipnja 2024. Naknada za obavljanje poslova u vezi s naplatom godišnje naknade za uporabu javnih cesta ugovorena je u iznosu od 1,00 euro po registriranom vozilu. Ugovoreno je i jamstvo za učinkovito obavljanje poslova naplate u obliku zadužnice na iznos u visini 10,0 % uprihođenog iznosa godišnje naknade u prethodnoj godini, koju su se pravne osobe obvezale dostaviti Upravi za ceste. Za isto razdoblje, Uprava za ceste zaključila je i ugovor s Centrom za vozila Hrvatske d.d. o obavljanju poslova elektroničke obrade podataka u vezi s naplatom godišnje naknade, uz naknadu u iznosu od 0,25 eura po registriranom vozilu.

Naknada za uređenje voda plaćena je na temelju rješenja o obračunu naknade koja donose Hrvatske vode, u skladu s odredbama Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17, 66/19 i 36/24) prema kojima su vlasnici ili drugi zakoniti posjednici nekretnine, osim poljoprivrednog zemljišta, obveznici plaćanja naknade za uređenje voda, obračunavaju je i naplaćuju Hrvatske vode u visini koju je Uredbom o visini naknade za uređenje voda (Narodne novine 82/10 i 108/13) propisala Vlada Republike Hrvatske, a osnovica za obračun naknade je četvorni metar nekretnine za koju se naknada plaća. Prema obavijestima i uplatnicama Hrvatskih voda i podacima iz evidencije Uprave za ceste o obračunu naknade, godišnja naknada za uređenje voda za 2022. i 2023. obračunana je za 3.957.628,37 m² županijskih i 3.273.292,88 m² lokalnih cesta, u iznosu od 75.136,80 eura, u skladu s odredbama Uredbe o visini naknade za uređenje voda.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru rashoda za funkcioniranje Uprave za ceste su rashodi za zaposlene, unutar kojih su iskazani rashodi za brutoplaće koji su u 2022. ostvareni u iznosu od 234.320,98 eura, a u 2023. u iznosu od 240.911,61 euro ili 1.825,09 eura prosječno mjesečno po zaposleniku. Plaće zaposlenika Uprave za ceste isplaćuju se na temelju pravilnika, koji donosi Upravno vijeće Uprave za ceste. Prema odredbama navedenog pravilnika, plaću čini osnovna plaća na temelju složenosti i opsega poslova radnog mjesta uvećana za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža. Osnovna plaća utvrđuje se umnoškom koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta i osnovice za izračun plaće, koji su propisani istim pravilnikom.

Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

Prema odredbama Zakona o cestama, planski temelj za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, kao dijelom mreže javnih cesta u Republici Hrvatskoj, je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., kojom su utvrđeni ciljevi i plan razvitka županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta u Republici Hrvatskoj. U skladu sa Strategijom, Vlada Republike Hrvatske donosi program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine. Posljednje četverogodišnje razdoblje za koje je navedeni program donesen je razdoblje od 2017. do 2020. Prioritet u građenju i održavanju županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta i potreba njihova razvitka utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

Uprava za ceste redovitim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata na svom području prati njihovo stanje te provodi potrebne analize radi utvrđivanja prioriteta u planiranju i provedbi programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, u okviru raspoloživih financijskih sredstava. Osnovni kriterij za utvrđivanje prioriteta i iznosa ulaganja kod uvrštavanja pregledanih dijelova cesta i predloženih radova na njima u godišnje planove građenja i održavanja odnosi se na stupanj oštećenosti ceste zajedno s postojećom razinom sigurnosti i gustoćom prometa. Uz navedeni kriterij, prednost kod održavanja imaju županijske i lokalne ceste koje povezuju županijska urbana područja s naseljima s većim brojem stanovnika i na kojima se odvija gušći promet te ceste koje su važne za razvoj gospodarstva, obnovu i razvitak Županije u drugim područjima. Poseban prioritet imaju ulaganja u sanacije klizišta i raskrižja i održavanje prometne signalizacije i opreme, čime se izravno povećava sigurnost prometa, te ulaganja u radove na temelju naloga inspekcije za ceste koja obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama.

Prioritet kod izvanrednog održavanja je asfaltna obnova kolnika na tehnički nesigurnijim i oštećenijim dionicama cesta koje se nalaze na turističkim pravcima na području Županije. Na temelju stalne potrebe za osiguranjem dodatnih financijskih sredstava, utvrđen je i dodatni kriterij za određivanje prioriteta, a odnosi se na sufinanciranje građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta od strane jedinica lokalne samouprave i drugih subjekata iz javnog sektora. Preduvjet za primjenu navedenih kriterija i provedbu programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta su riješeni imovinskopravni odnosi na cestama i cestovnom zemljištu.

– Planiranje

Prema odredbama članka 22. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta Vlade Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na županijske i lokalne ceste, ostvaruje se godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste.

Uprava za ceste donijela je u studenome 2021. i prosincu 2022. godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. i 2023. Plan za 2022. mijenjan je i dopunjavao u ožujku, kolovozu i prosincu 2022., a plan za 2023. u siječnju, ožujku, svibnju i listopadu 2023. zbog uravnoteženja planiranih rashoda s prihodima planiranim godišnjim financijskim planovima i njihovim izmjenama i dopunama.

U tablici broj 3 daju se podaci o rashodima za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta i godišnjih izvješća o poslovanju Uprave za ceste za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 3

Planirani i ostvareni rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta i godišnjih izvješća o poslovanju Uprave za ceste

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta	916.849,16	513.021,97	56,0	16,8	2.144.226,00	1.723.450,19	80,4	33,4
1.1.	Građenje	443.426,90	78.880,62	17,8	2,6	1.748.194,00	1.482.354,98	84,8	28,8
1.2.	Rekonstrukcija	450.726,66	403.360,14	89,5	13,2	196.556,68	193.071,52	98,2	3,7
1.3.	Izrada projektne dokumentacije i drugi pripremni radovi za potrebe građenja i rekonstrukcije	22.695,60	30.781,21	135,6	1,0	199.475,32	48.023,69	24,1	0,9
2.	Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta	2.519.727,65	2.224.506,20	88,3	73,0	2.401.000,00	2.288.650,67	95,3	44,4
2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	23.890,11	24.536,86	102,7	0,8	33.180,70	25.016,53	75,4	0,5
2.2.	Održavanje prometnih površina	964.216,34	813.131,99	84,3	26,7	715.420,34	1.028.994,59	143,8	20,0
2.3.	Održavanje bankina	95.560,42	81.280,38	85,1	2,7	172.539,65	85.067,21	49,3	1,6
2.4.	Održavanje pokosa	18.581,19	16.878,36	90,8	0,6	39.816,84	3.511,87	8,8	0,1
2.5.	Održavanje sustava odvodnje	71.670,32	67.297,50	93,9	2,2	99.542,11	76.797,38	77,2	1,5
2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	76.979,23	75.451,99	98,0	2,5	86.269,83	41.753,30	48,4	0,8
2.7.	Održavanje vegetacije	134.050,04	124.574,56	92,9	4,1	165.903,51	133.823,93	80,7	2,6
2.8.	Održavanje cestovnih objekata	3.981,68	2.788,37	70,0	0,1	26.544,56	1.536,26	5,8	0,0
2.9.	Interventni radovi	35.171,54	41.024,62	116,6	1,3	39.816,84	15.766,26	39,6	0,3
2.10.	Zimska služba	1.008.693,34	890.954,94	88,3	29,2	995.421,06	876.383,34	88,0	17,0
2.11.	Troškovi povećanja jediničnih cijena radova za više od 5,0 % od studenoga 2021. do veljače 2022.	86.933,44	86.586,63	99,6	2,8	26.544,56	0,00	0,00	0,0
3.	Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta	473.886,79	309.491,14	65,3	10,2	1.164.716,00	1.142.906,75	98,1	22,2
3.1.	Sanacija kolnika	357.356,16	195.665,54	54,8	6,4	1.000.857,17	987.632,54	98,7	19,2
3.2.	Poboljšanje sustava odvodnje ceste	0,00	0,00	0,00	0,0	7.650,00	0,00	0,00	0,0
3.3.	Poboljšanje vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste	110.823,55	108.201,47	97,6	3,6	68.000,00	67.130,00	98,7	1,3
3.4.	Uređenje raskrižja	5.707,08	5.624,13	98,5	0,2	0,00	0,00	0,00	0,0
3.5.	Sanacija i obnova zidova	0,00	0,00	0,00	0,0	88.208,83	88.144,21	99,9	1,7
	Sveukupno 1+2+3	3.910.463,60	3.047.019,31	77,9	100,0	5.709.942,00	5.155.007,61	90,3	100,0

Vrijednosno najznačajniji rashodi za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije odnose se na rashode za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta. Slijede rashodi za građenje i rekonstrukciju te rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta.

– Građenje i rekonstrukcija

Rashodi za građenje županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 1.561.235,60 eura odnose se u cijelosti na troškove izgradnje nove dionice županijske ceste ŽC5153 Bakovac Kosinjski (LC59124) – Krš (ŽC5146) radi realizacije projekta izgradnje Hidroenergetskog sustava Kosinjski, u okviru kojeg se potapa postojeća dionica. Prema ugovoru koji su zaključili Uprava za ceste i Hrvatska elektroprivreda d.d., Uprava za ceste je investitor izgradnje nove dionice Kosinjski Most – Bakovac, dok se Hrvatska elektroprivreda d.d. obvezala financirati planirane troškove izgradnje u iznosu od 5.202.734,09 eura, bez poreza na dodanu vrijednost, odnosno u iznosu od 6.503.417,62 eura, s porezom na dodanu vrijednost. Za praćenje i provedbu ugovora osnovano je povjerenstvo koje čine po tri predstavnika Uprave za ceste i Hrvatske elektroprivrede d.d. U 2022. i 2023. ostvareni su rashodi za radove na izgradnji ceste, duljine 6,1 km, u iznosu od 1.493.245,99 eura, usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova i koordinatora zaštite na radu u fazi izvođenja radova u iznosu od 35.588,57 eura, usluge kontrolnih ispitivanja izvedenih radova na izgradnji ceste u iznosu od 464,61 eura i druge troškove u vezi s građenjem ceste u iznosu od 31.936,43 eura, koji se odnose na plaćanje obveza iz prijašnjeg razdoblja za obavljene usluge pripreme i izrade elaborata o stanju pristupnih cesta prije početka građenja Hidroenergetskog sustava Kosinjski te geodetske i odvjetničke usluge za potrebe izvlaštenja zemljišta radi izgradnje ceste.

Izvođenje radova na izgradnji ceste, obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova i koordinatora zaštite na radu u fazi izvođenja radova i obavljanje usluga kontrolnih ispitivanja izvedenih radova povjereno je izvođačima odabranima u otvorenim postupcima javne nabave, tijekom kojih je utvrđeno da su odabrani izvođači registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni, o čemu su sastavljeni zapisnici. S odabranim izvođačima zaključeni su ugovori u rujnu i listopadu 2021. te ožujku 2022. Radovi na izgradnji ceste ugovoreni su u iznosu od 5.807.756,14 eura, s rokom izvedbe od 24 mjeseca od dana uvođenja u posao, obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova i koordinatora zaštite na radu u fazi izvođenja radova ugovoreno je u iznosu od 161.258,22 eura, a obavljanje usluga kontrolnih ispitivanja izvedenih radova u iznosu od 39.964,00 eura. Ugovoreno je da će se rok izvođenja radova produljiti u slučaju nepovoljnih vremenskih prilika, što se utvrđuje evidentiranjem i ovjerom nadzornog inženjera u građevinskom dnevniku, te da će se izvedeni radovi i obavljene usluge plaćati na temelju obračunskih situacija koje ovjerava nadzorni inženjer. Ugovorena su i jamstva izvođača za uredno ispunjenje ugovora te novčane kazne koje su dužni platiti u slučaju prekoračenja ugovorenih rokova izvođenja radova, odnosno obavljanja usluga. Radovi nisu završeni u ugovorenom roku zbog nepovoljnih vremenskih prilika, što je evidentirano u građevinskom dnevniku i potvrđeno ovjerom nadzornog inženjera. Prema obrazloženju Uprave za ceste, u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) u pripremi je zaključivanje dodatka ugovoru s izvođačem radova o produljenju roka izvođenja radova, u skladu s odredbama osnovnog ugovora. Radovi i usluge obavljani do vremena obavljanja revizije plaćeni su na temelju obračunskih situacija izvedenih radova, koje je ovjerio nadzorni inženjer, i računa ispostavljenih za obavljene usluge.

Rashodi za rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 596.431,66 eura odnose se na poslove rekonstrukcije dijela županijske ceste ŽC5141 Kuterevo (ŽC5140 – nerazvrstana cesta) u iznosu od 263.812,06 eura i dijela lokalne ceste LC59028 Lukovo (nerazvrstana cesta – DC8) u iznosu od 193.071,52 eura te na plaćanje obveza za poslove rekonstrukcije dijela lokalne ceste LC59001 Podbilo (ŽC5110) – Senj, obavljene u prijašnjem razdoblju, u iznosu od 139.548,08 eura. Poslovi rekonstrukcije navedenih cesta obuhvaćaju izvođenje radova na rekonstrukciji te obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova i usluga kontrolnih ispitivanja izvedenih radova. Izvođenje radova na rekonstrukciji županijske ceste ŽC5141 i lokalne ceste LC59028 povjereno je izvoditeljima odabranima u otvorenim postupcima javne nabave, tijekom kojih je utvrđeno da su odabrani izvoditelji registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni, o čemu su sastavljeni zapisnici. Obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova i usluga kontrolnih ispitivanja izvedenih radova povjereno je izvoditeljima odabranima u jednostavnim postupcima javne nabave. S odabranim izvoditeljima zaključeni su ugovori o izvođenju radova, odnosno obavljanju usluga po cijenama iz ponudbenih troškovnika. Ugovoreni radovi i usluge obavljani su na ugovoreni način te obračunani i plaćeni po ugovorenim cijenama, na temelju obračunskih situacija izvedenih radova koje je ovjerio nadzorni inženjer, odnosno računa za obavljene usluge.

Rashodi za izradu projektne dokumentacije i druge pripremne radove za potrebe rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 78.804,90 eura odnose se na troškove pripreme i izrade projektne i tehničke dokumentacije, pribavljanja lokacijskih i građevinskih dozvola, postupaka izvlaštenja zemljišta, vještačenja i druge troškove za potrebe rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta.

– Redovito održavanje

Prema odredbama članka 33. Zakona o cestama, pravna osoba koja upravlja javnom cestom radove redovitog održavanja javnih cesta može ustupiti za razdoblje od četiri godine. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) na snazi je bio okvirni sporazum za ustupanje radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije od 1. ožujka 2022. do 28. veljače 2026., koji su zaključili Uprava za ceste i izvoditelj radova redovitog održavanja odabranog u otvorenom postupku javne nabave. Odabrani izvoditelj je trgovačko društvo u većinskom vlasništvu Županije i bio je jedini ponuditelj u provedenom postupku nabave procijenjene vrijednosti u iznosu od 10.601.234,33 eura, u kojemu je utvrđeno da je registriran, specijaliziran i opremljen za poslove koji su mu povjereni, o čemu je sastavljen zapisnik. Okvirnim sporazumom utvrđeni su uvjeti za zaključivanje godišnjih ugovora o izvođenju radova redovitog održavanja, prema ponudbenom troškovniku kojim je vrijednost radova za navedeno četverogodišnje razdoblje utvrđena u ukupnom iznosu od 10.601.234,22 eura. Jedinične cijene radova ugovorene godišnjim ugovorima moraju odgovarati cijenama navedenim u troškovniku, a mogu se mijenjati, nakon isteka prve godine važenja okvirnog sporazuma, ako se cijene elemenata na temelju kojih je određena jedinična cijena povećaju ili smanje za više od 5,0 %, i to za razliku iznad navedenog postotka. U slučaju povećanja cijene, Uprava za ceste količinu radova može smanjiti za iznos troška povećanja cijene, kako bi se osigurala dostatnost raspoloživih godišnjih sredstava za financiranje ugovorenih radova. Obavljeni radovi plaćaju se na temelju mjesečnih obračunskih situacija, a razlika između ugovorene i izmijenjene cijene radova na temelju posebno ispostavljenog računa i obračuna troška povećanja cijene po formuli utvrđenoj okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima, na temelju podataka o cijenama radova i drugim gospodarskim pokazateljima koje objavljuje Državni zavod za statistiku.

Okvirnim sporazumom utvrđeno je i jamstvo izvoditelja za uredno ispunjenje ugovora te novčana kazna koju je dužan platiti u slučaju prekoračenja utvrđenih rokova izvođenja radova. Do 28. veljače 2022. na snazi je bio okvirni sporazum za ustupanje radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije od 1. lipnja 2017. do 28. veljače 2022., koji su zaključili Uprava za ceste i isti izvođač, odabran u otvorenom postupku javne nabave provedenom tijekom 2017. u kojem je također bio jedini ponuditelj.

Na temelju okvirnog sporazuma za razdoblje od ožujka 2022. do veljače 2026. zaključeni su godišnji ugovori o izvođenju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta od 1. ožujka do 31. prosinca 2022., odnosno od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. Vrijednost radova za 2022. ugovorena je u iznosu od 1.905.422,80 eura, a za 2023. u iznosu od 2.378.243,13 eura. Jedinične cijene radova ugovorene godišnjim ugovorima odgovaraju cijenama navedenim u troškovniku iz okvirnog sporazuma. Rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. ostvareni su u iznosu od 2.224.506,20 eura, što je više od vrijednosti radova ugovorenih godišnjim ugovorom o izvođenju radova redovitog održavanja. Više ostvareni rashodi u 2022. odnose se na rashode za redovito održavanje cesta u siječnju i veljači, ostvarene na temelju okvirnog sporazuma i ugovora zaključenih za razdoblje do 28. veljače 2022. Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovoreni okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima koji su bili na snazi od ožujka 2022. do konca 2023., dani su u Prilogu 1.

Ugovoreni radovi redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023. obavljani su u skladu s mjesečnim operativnim programima održavanja, kojima su utvrđeni vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja. Plaćanja obavljenih radova izvršena su na temelju mjesečnih obračuna izvedenih radova ovjerenih potpisom zaposlenika Uprave za ceste, nadležnog za nadziranje radova redovitog održavanja. Pregledom obračuna izvedenih radova u svibnju i listopadu 2022. te svibnju i listopadu 2023. utvrđeno je da su cijene izvedenih radova obračunane po ugovorenim jediničnim cijenama. Rashodi za troškove povećanja jediničnih cijena radova za više od 5 % od studenoga 2021. do veljače 2022., ostvareni u 2022., odnose se na primjenu odredbi o povećanju cijena radova redovitog održavanja iz okvirnog sporazuma i ugovora zaključenih za razdoblje do 28. veljače 2022., kojima je povećanje jediničnih cijena uređeno na isti način kao i okvirnim sporazumom i ugovorima zaključenima za razdoblje od ožujka 2022. U skladu s okvirnim sporazumom i ugovorom o izvođenju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta, povećanje jediničnih cijena pojedinih radova za više od 5 % utvrđeno je, po zahtjevu izvođača radova, na temelju podataka koje je objavio Državni zavod za statistiku.

Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta u zimskom razdoblju provedeno je u skladu s izvedbenim programima zimske službe koje je Uprava za ceste donijela na prijedlog izvođača radova redovitog održavanja cesta. Izvedbeni programi zimske službe koji se odnose na zimska razdoblja u 2022. i 2023. sadrže sve propisane elemente za njihovu provedbu. Tako su, u skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, izvedbenim programima zimske službe utvrđeni organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesta stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesta i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obavješćavanja o stanju i prohodnosti cesta.

U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata tijekom 2022. i 2023. obavljan je putem redovitih sezonskih pregleda i izvanrednih pregleda, koje je obavljala Uprava za ceste, i putem ophodarske službe, koju je obavljao izvođač radova redovitog održavanja cesta.

Redoviti sezonski pregledi obavljani su dva puta godišnje, nakon zimskog razdoblja u ožujku, travnju i svibnju, te u jesen u rujnu i listopadu, o čemu su sastavljeni izvještaji koji sadrže podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste. Redovitim sezonskim pregledima obuhvaćene su sve županijske i lokalne ceste, osim dviju lokalnih cesta koje su u Odluci o razvrstavanju javnih cesta označene i opisane kao LC59062 Perušić (LC59146/LC59061) – Bukovac Perušićki i LC59149 Vidovac Cesarički – Karlobag (DC25). Navedene ceste su odlukama o razvrstavanju javnih cesta koje su bile na snazi u 2022. i 2023. razvrstane u lokalne ceste na području Županije te je njihovo održavanje u nadležnosti Uprave za ceste.

Državni ured za reviziju nalaže redovitim sezonskim pregledima obuhvatiti sve županijske i lokalne ceste čije je održavanje u nadležnosti Uprave za ceste, uključujući i lokalne ceste označene i opisane kao LC59062 Perušić (LC59146/LC59061) – Bukovac Perušićki i LC59149 Vidovac Cesarički – Karlobag (DC25), u skladu s odredbama Odluke o razvrstavanju javnih cesta i Pravilnika o održavanju cesta.

Izvanredni pregled županijskih i lokalnih cesta obavljen je nakon nastanka izvanrednih događaja tijekom svibnja 2023., uzrokovanih iznadprosječnim padalinama, te je utvrđeno oštećenje kolnika na županijskoj cesti ŽC5217 Donji Lapac (DC218) – Dobroselo – Bruvno (DC1). U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, Uprava za ceste je u listopadu 2023. inspekciji za ceste i Ministarstvu dostavila izvješće o izvanrednom pregledu i obavljenim radovima na otklanjanju utvrđenih oštećenja.

Rashodi za obavljanje ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama iz nadležnosti Uprave za ceste ostvareni su u 2022. u iznosu od 24.536,86 eura ili 25,07 eura/km ceste, a u 2023. u iznosu od 25.016,53 eura ili 25,56 eura/km ceste. Uprava za ceste donijela je godišnje planove ophodnje kojima je odredila opseg ophodarske službe, broj mjesta stalne pripravnosti i mjesta stalnog dežurstva, stupanj i način njihove opremljenosti te način tehničko-tehnološke povezanosti s ophodarskim dionicama. O obavljenim ophodnjama sastavljeni su ophodarski dnevnik, koji su dostavljeni Upravi za ceste. Pregledano je 87 ophodarskih dnevnika iz kolovoza 2022. i 103 ophodarska dnevnika iz kolovoza 2023. Pregledani ophodarski dnevnik sadrže podatke o ophodarskim dionicama, ophodarima, ophodarskim vozilima i trajanju ophodnje te opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice i popis obavljenih radova redovitog održavanja, koji se uglavnom odnose na ispravljanje oborenog ili nakošenog prometnog znaka, čišćenje kolnika od rasutog materijala i nanosa i uklanjanje granja i raslinja oko prometnog znaka i iz trokuta preglednosti, u trajanju od nekoliko minuta. Niti jedan pregledani ophodarski dnevnik ne sadrži podatke o uočenim nedozvoljenim aktivnostima na ophodarskoj dionici niti o eventualnim prometnim nesrećama koje su se dogodile u vrijeme ophodnje. Prema obrazloženju Uprave za ceste, sustav ophodnje županijskih i lokalnih cesta u organizaciji izvođača radova redovitog održavanja cesta je neučinkovit jer informacije o događanjima koja utječu na županijsku ili lokalnu cestu i promet na njoj dobiva od policije, građana ili jedinica lokalne samouprave, umjesto od ophodara.

Ophodari uglavnom ignoriraju događanja u zaštitnom pojasu ceste, izbjegavaju obavljanje manjih radova održavanja cesta i provedbu potrebnih mjera i radnji za zaštitu cesta, koje su u mogućnosti i koje bi u skladu s Pravilnikom o ophodnji javnih cesta trebali obavljati, te se zapisi u ophodarskim dnevnicima svode isključivo na evidentiranje vremena provedenog u ophodnji, bez navođenja podataka o uočenim događanjima na ophodarskoj dionici i drugim zapažanjima s prijedlogom mjera. Za ophodnju se plaćaju značajni iznosi, a ona se svodi na vožnju ophodara po cestama bez stvarne kontrole događanja na njima i njihovom zaštitnom pojasu. Uprava za ceste je mišljenja da ophodarsku službu ne bi trebali obavljati izvođači radova redovitog održavanja, kako je to propisano Pravilnikom o održavanju cesta, jer bi se njome na određeni način trebao osigurati i nadzor nad radovima redovitog održavanja, što bi se moglo postići tako da obavljanje ophodarske službe preuzmu upravitelji cesta ili osnivanjem posebnog trgovačkog društva za ophodnju javnih cesta, u javnom vlasništvu, čime bi se smanjili troškovi ophodnje, a povećala učinkovitost.

Državni ured za reviziju preporučuje ophodarsku službu upoznati s konkretnim informacijama o događanjima koja utječu na županijske i lokalne ceste i promet na njima, a koje Uprava za ceste dobiva od policije, građana ili jedinica lokalne samouprave, umjesto od ophodara, te zahtijevati veći angažman u obavljanju ophodarske službe, u skladu s odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta, u cilju što sigurnijeg odvijanja prometa i što bolje zaštite županijskih i lokalnih cesta i prometa na njima.

– Izvanredno održavanje

Rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 1.452.397,89 eura odnose se na poslove sanacije kolnika u iznosu od 1.183.298,08 eura, poboljšanja vertikalne prometne signalizacije i opreme cesta u iznosu od 175.331,47 eura, sanacije i obnove zidova u iznosu od 88.144,21 euro i uređenja raskrižja u iznosu od 5.624,13 eura.

Poslovi sanacije kolnika obuhvaćaju radove na obnavljanju i zamjeni kolničkog zastora i mjestimičnim popravcima kolničke konstrukcije u svrhu povećanja kvalitete vožnje te usluge izrade projektne dokumentacije, stručnog nadzora nad izvođenjem radova i kontrolnih ispitivanja izvedenih radova, a obavljani su na pet županijskih i šest lokalnih cesta. Poslovi poboljšanja vertikalne prometne signalizacije i opreme cesta odnose se na usluge izrade projektne dokumentacije, izvođenje radova na postavljanju zaštitnih ograda na županijskim i lokalnim cestama i semafora s uređajem za kontrolu brzine na županijskoj cesti u naselju Udbini i usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova. Poslovi sanacije i obnove zidova odnose se na izvođenje radova na sanaciji potpornog zida na lokalnoj cesti u naselju Lun te na usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova, kontrolnih ispitivanja izvedenih radova i koordinatora zaštite na radu u fazi izvođenja radova, a poslovi uređenja raskrižja na izradu projektne dokumentacije za uređenje raskrižja na županijskoj cesti u gradu Novalji.

Izvođenje radova i usluga izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta povjereno je izvoditeljima odabranima u postupcima javne nabave. Prema objavljenim podacima, odabrani izvoditelji su registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni, o čemu su sastavljeni zapisnici. S odabranim izvoditeljima zaključeni su ugovori o izvođenju radova, odnosno obavljanju usluga po cijenama iz ponudbenih troškovnika.

Uvidom u dio zaključenih ugovora i ispostavljenih obračunskih situacija i računa, utvrđeno je da su ugovoreni radovi i usluge obavljene na ugovoreni način te obračunani i plaćeni po ugovorenim cijenama, na temelju obračunskih situacija izvedenih radova koje je ovjerio nadzorni inženjer, odnosno računa za obavljene usluge.

– Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, praćenjem učinkovitosti održavanja javnih cesta utvrđuje se postizanje ciljeva upravljanja cestama. Učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta treba kontinuirano mjeriti kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i pokazatelje operativne razine upravljanja. Pokazatelji stanja cestovne mreže služe za praćenje utjecaja održavanja na stanje cesta u smislu pružanja usluga korisnicima ceste i dugoročnog očuvanja mreže, a pokazatelji operativne razine upravljanja za praćenje izvedbe radova i usluga održavanja. Izmjereni pokazatelji trebaju pokazivati stupanj učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u ostvarivanju zahtjeva sigurnosti, funkcionalnosti i održivosti cesta. Zahtjevi u pogledu sigurnosti cesta odnose se na upravljanje cestama u skladu s pravnom regulativom u cilju zadovoljavanja potreba korisnika cesta, zahtjevi u pogledu funkcionalnosti na održavanje cesta otvorenima i dostupnima i osiguravanje pravilnog funkcioniranja svih cestovnih elemenata, a zahtjevi u pogledu održivosti na sprječavanje propadanja cestovne mreže, odnosno na njezino održavanje u dobrom stanju.

Uprava za ceste kontinuirano mjeri učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže praćenjem udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta te ocjenjivanjem stanja asfaltnih kolnika.

U tablici broj 4 daju se podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 4

Podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Godina	Ceste	Ukupna duljina cesta (u km)	Ceste s asfaltnim kolnikom		Ceste s makadamskim kolnikom	
			Duljina (u km)	Udjel (u %)	Duljina (u km)	Udjel (u %)
1	2	3 (4+6)	4	5 (4/3*100)	6	7 (6/3*100)
2020.	Županijske	452,870	383,039	84,6	69,831	15,4
	Lokalne	672,220	493,557	73,4	178,663	26,6
	Ukupno	1 125,090	876,596	77,9	248,494	22,1
2021.	Županijske	456,498	388,572	85,1	67,926	14,9
	Lokalne	527,415	422,141	80,0	105,274	20,0
	Ukupno	983,913	810,713	82,4	173,200	17,6
2022.	Županijske	455,348	387,571	85,1	67,777	14,9
	Lokalne	528,137	424,139	80,3	103,998	19,7
	Ukupno	983,485	811,710	82,5	171,775	17,5
2023.	Županijske	446,879	381,806	85,4	65,073	14,6
	Lokalne	532,127	439,088	82,5	93,039	17,5
	Ukupno	979,006	820,894	83,8	158,112	16,2

Podaci iz tablice broj 4 ukazuju na trend povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta. Do promjena u ukupnoj duljini cesta iz godine u godinu dolazi zbog promjena u razvrstavanju javnih cesta na temelju odluka i izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju koje donosi nadležni ministar. U razdoblju od 2020. do 2023. doneseno je osam odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju javnih cesta.

Stanje asfaltnih kolnika ocjenjuje se ocjenama od 0 do 5, pri čemu je 0 najbolja, a 5 najlošija ocjena.

U tablici broj 5 daje se pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 5

Pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Ocjena stanja asfaltnih kolnika ¹	Duljina cesta s asfaltnim kolnikom (u km)											
	Županijske ceste				Lokalne ceste				Ukupno			
	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	0,000	6,760	0,000	0,000	1,400	12,890	1,400	1,400	1,400	19,650	1,400	1,400
1	87,170	94,250	92,900	98,300	98,630	92,360	99,890	109,090	185,800	186,610	192,790	207,390
2	89,360	97,380	90,120	91,220	72,030	76,360	74,390	79,580	161,390	173,740	164,510	170,800
3	99,720	87,320	103,230	103,230	159,770	115,200	149,070	149,070	259,490	202,520	252,300	252,300
4	97,420	98,230	94,190	83,050	158,910	121,390	97,430	98,430	256,330	219,620	191,620	181,480
5	9,370	4,630	7,130	6,010	2,820	3,940	1,960	1,520	12,190	8,570	9,090	7,530
Ukupno	383,040	388,570	387,570	381,810	493,560	422,140	424,140	439,090	876,600	810,710	811,710	820,900

Prema podacima iz tablice broj 5, najznačajniji dio asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2023. ocijenjen je ocjenom 3. Značajan dio asfaltnih kolnika ocijenjen je ocjenama 1, 4 i 2, dok je neznatan dio asfaltnih kolnika ocijenjen ocjenama 5 i 0. Podaci pokazuju trend povećanja duljine asfaltnih kolnika ocijenjenih ocjenama 1 i 2 te smanjenja duljine asfaltnih kolnika ocijenjenih ocjenama 4 i 5. Prema obrazloženju Uprave za ceste, do odstupanja u duljini asfaltnih kolnika ocijenjenih ocjenama 0, 2 i 3 u 2021. u odnosu na ostale godine došlo je zbog razvrstavanja pojedinih nerazvrstanih cesta u županijske, odnosno lokalne ceste te njihovog ponovnog razvrstavanja u nerazvrstane ceste i vraćanja u nadležnost jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze.

¹ Ocjena 0: kolnici bez oštećenja ili s lokalnim oštećenjima na površini manjoj od 30 %

Ocjena 1: mrežaste pukotine na 30 do 40 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 2: mrežaste pukotine na 40 do 50 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 3: mrežaste pukotine na 50 do 70 % ukupne površine kolnika s izraženim većim napuklinama i mjestimičnim udarnim rupama, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 4: mrežaste pukotine na 70 do 80 % ukupne površine kolnika s većim površinama razorenog kolovoznog zastora, veća ulegnuća i denivelacije kolnika

Ocjena 5: mrežaste pukotine na preko 80 % ukupne površine kolnika s potpuno uništenim kolovoznim zastorom na cijeloj širini kolnika

Analizom podataka o radu Uprave za ceste mogu se prikazati određeni pokazatelji operativne razine upravljanja za potrebe mjerenja učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u usporedbi s drugim županijskim upravama za ceste, kao što su pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta i vlastitoj evidenciji županijskih i lokalnih cesta, Uprava za ceste upravlja s 446,879 km županijskih i 532,127 km lokalnih cesta, odnosno s ukupno 979,006 km županijskih i lokalnih cesta, a prema podacima iz financijskih izvještaja, tijekom 2022. i 2023. imala je jedanaest zaposlenika, iz čega proizlazi da je u navedenom razdoblju upravljala s 89 km cesta po jednom zaposleniku.

U tablici broj 6 daju se pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

Tablica broj 6

Pokazatelji ostvarenih prihoda i rashoda Uprave za ceste,
po kilometru ceste i zaposleniku u 2022. i 2023.

u eurima

Redni broj	Prihodi i rashodi	Ostvareno		Ostvareno po kilometru ceste		Ostvareno po zaposleniku	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	4.428.681,40	7.713.686,99	4.523,65	7.879,10	402.607,40	701.244,27
1.1.	Prihodi od godišnje naknade za uporabu javnih cesta	1.963.730,97	2.076.770,21	2.005,85	2.121,30	178.521,00	188.797,29
1.2.	Prihodi iz državnog proračuna	2.237.371,41	4.509.141,40	2.285,35	4.605,84	203.397,40	409.921,95
1.3.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave	88.996,50	194.332,60	90,90	198,50	8.090,59	17.666,60
1.4.	Prihodi od drugih subjekata iz javnog sektora	61.060,72	862.962,55	62,37	881,47	5.550,97	78.451,14
1.5.	Ostali prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	77.521,80	70.480,23	79,18	71,99	7.047,44	6.407,29
2.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	3.047.019,31	5.155.007,61	3.112,36	5.265,56	277.001,76	468.637,05
2.1.	Rashodi za građenje i rekonstrukciju	513.021,97	1.723.450,19	524,02	1.760,41	46.638,36	156.677,29
2.2.	Rashodi za redovito održavanje	2.224.506,20	2.288.650,67	2.272,21	2.337,73	202.227,84	208.059,15
2.2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	24.536,86	25.016,53	25,06	25,55	2.230,62	2.274,23
2.2.2.	Održavanje prometnih površina	813.131,99	1.028.994,59	830,57	1.051,06	73.921,09	93.544,96
2.2.3.	Održavanje bankina	81.280,38	85.067,21	83,02	86,89	7.389,13	7.733,38
2.2.4.	Održavanje pokosa	16.878,36	3.511,87	17,24	3,59	1.534,40	319,26
2.2.5.	Održavanje sustava odvodnje	67.297,50	76.797,38	68,74	78,44	6.117,96	6.981,58
2.2.6.	Održavanje prometne signalizacije	75.451,99	41.753,30	77,07	42,65	6.859,27	3.795,76
2.2.7.	Održavanje vegetacije	124.574,56	133.823,93	127,25	136,69	11.324,96	12.165,81
2.2.8.	Održavanje cestovnih objekata	2.788,37	1.536,26	2,85	1,57	253,49	139,66
2.2.9.	Interventni radovi	41.024,62	15.766,26	41,91	16,11	3.729,51	1.433,30
2.2.10.	Zimska služba	890.954,94	876.383,34	910,06	895,18	80.995,90	79.671,21
2.2.11.	Troškovi povećanja jediničnih cijena radova za više od 5,0 %	86.586,63	0,00	88,44	0,00	7.871,51	0,00
2.3.	Rashodi za izvanredno održavanje	309.491,14	1.142.906,75	316,13	1.167,42	28.135,56	103.900,61
3.	Rashodi Uprave za ceste	398.630,04	440.535,09	407,17	449,98	36.239,10	40.048,64
3.1.	Rashodi za zaposlene	290.954,68	299.306,42	297,19	305,72	26.450,43	27.209,67
3.2.	Materijalni rashodi	105.099,21	116.223,88	107,35	118,72	9.554,47	10.565,81
3.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	2.576,15	25.004,79	2,63	25,54	234,20	2.273,16

Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste, odnosno po zaposleniku ostvareni u 2023. veći su za 74,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Više ostvareni prihodi najvećim su dijelom utrošeni za građenje i rekonstrukciju te za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta. Rashodi za građenje i rekonstrukciju po kilometru ceste, odnosno po zaposleniku ostvareni u 2023. veći su za 335,9 %, a rashodi za izvanredno održavanje za 369,3 % u odnosu na prethodnu godinu.

Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Ličko-senjske županije pokazuju trend povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta, trend povećanja duljine asfaltnih kolnika u boljem stanju, odnosno smanjenja duljine asfaltnih kolnika u lošijem stanju te značajno povećanje prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste, što je omogućilo povećanje ulaganja u građenje i rekonstrukciju te izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže županijskih i lokalnih cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti prometa na njima.

Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

Ministarstvo pravosuđa i uprave je u ožujku 2022., na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2019., donijelo Upute za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave, radi ujednačenog pristupa izradi i sadržaju godišnjeg izvještaja o radu. Prema spomenutim Uputama, tijela javne uprave donose godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodno izvještajno razdoblje te ga objavljuju na svojim mrežnim stranicama ili ostalim lako dostupnim mjestima, u lako razumljivom, preglednom i lako čitljivom obliku. Uputama su, između ostalog, razrađeni elementi i sadržaj godišnjeg izvještaja o radu, svrha njegova donošenja te povezanost izvještavanja sa sustavom upravljanja kvalitetom. Godišnji izvještaj o radu je upravljačko-izvještajni akt koji treba sadržavati podatke o izvršenju aktivnosti te utrošku proračuna i ostalih resursa iz godišnjeg plana rada u izvještajnom razdoblju. U njemu se također opisuje ostvarenje planiranih poslova povezanih s djelokrugom i ustrojstvom te aktivnostima za provedbu mjera sadržanih u kratkoročnim aktima strateškog planiranja (provedbeni programi, akcijski planovi) izrađenih na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22). Upravno vijeće je u ožujku 2023. i ožujku 2024. donijelo izvještaje o radu Uprave za ceste za 2022. i 2023. Godišnji izvještaji o radu dostavljeni su Županijskoj skupštini, koja je u svibnju 2023. i travnju 2024. donijela zaključke o prihvatanju izvještaja o radu za 2022. i 2023.

U godišnjim izvještajima o radu Uprave za ceste iskazani su financijski i opisni podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta i drugim prihodima te rashodima za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta po pojedinoj cesti i vrsti izvedenih radova i obavljenih usluga i drugim rashodima. U skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu tijela javne uprave iz ožujka 2022., godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste sadrže kratki osvrt čelnika na najvažnije rezultate ostvarene u izvještajnom razdoblju, kontekst djelovanja u izvještajnom razdoblju (ekonomski, fiskalni, socijalni, partneri i drugo), informacije o ostvarenju planiranih mjera i aktivnosti u izvještajnom razdoblju i druge informacije o radu Uprave za ceste.

Upravno vijeće donijelo je godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije za 2022. i 2023., a za njihovo donošenje nije pribavljena prethodna suglasnost Ministarstva jer, prema obrazloženju Uprave za ceste, Ministarstvo suglasnosti ne izdaje pravovremeno ili ne odgovara na zahtjeve za davanje suglasnosti.

Tijekom 2022. i 2023. obavljeno je 13 inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste, o čemu su sastavljeni zapisnici. Prema zapisnicima o obavljenim inspekcijskim nadzorima u kolovozu 2022. i ožujku 2023., utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na težu prohodnost dionice županijske ceste za hitnu vatrogasnu intervenciju uslijed širenja vegetacije na cestovni pojas i kolnik i neočišćenog drvnog otpada u cestovnom pojasu te na neizvedenost razdjelne i rubnih crta na kolniku druge županijske ceste, manjkavost u označavanju dijela ceste prometnim znakovima, oštećenja kolnika i bankina, nepostojanje bankina na pojedinim dijelovima ceste, širenje vegetacije na kolnik i dotrajalost postojećih prometnih znakova te su donesena rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Postupajući po rješenjima inspekcije za ceste, Uprava za ceste je izvoditelju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta naložila žurno obavljanje radova u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti te o obavljenim radovima izvijestila inspekciju za ceste.

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama i Zakona o pravu na pristup informacijama, Uprava za ceste je na mrežnim stranicama objavila popis zakona i drugih propisa koji se odnose na njezino područje rada, Statut te druge akte i odluke koje je donijela, godišnje planove rada i financijske planove te njihove izmjene i dopune, izvješća o radu i financijska izvješća, informacije o javnim uslugama koje pruža, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu, s imenima čelnika i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća i druge informacije u svrhu informiranja javnosti o radu Uprave za ceste. Objavljena je i obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, s podacima za kontakt za pristup informacijama i potrebnim obrascima te je omogućeno podnošenje upita građana i medija putem e-pošte.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti cjelovitost podataka Uprave za ceste o županijskim i lokalnim cestama i njihovom pravnom statusu, ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama, ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora i informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Revizijom je utvrđeno da je Uprava za ceste ustrojila, vodi, ažurira i održava bazu podataka o županijskim i lokalnim cestama, podaci iz baze podataka prenose se Hrvatskim cestama d.o.o., poduzimaju se aktivnosti za evidentiranje županijskih i lokalnih cesta u katastru i njihov upis u zemljišne knjige, vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta, godišnjim popisom imovine i obveza obuhvaćene su sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, vodi se ažurna evidencija ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje i ostvarenih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama i pojedinim cestama, doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja, operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta, izvedbeni programi zimske službe te godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe, planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju unaprijed utvrđenih kriterija i prioriteta, izvođenje radova građenja rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i obavljanje usluga stručnog nadzora nad radovima ustupano je osobama ovlaštenima za njihovo obavljanje, radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja, obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe, prati se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže, godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste doneseni su na propisani način i dostavljeni su Županijskoj skupštini, Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama te je osigurala informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem svoje mrežne stranice.

Međutim, utvrđeno je i da je u jednom slučaju korištenja cestovnog zemljišta korištenje uređeno ugovorom o korištenju cestovnog zemljišta, umjesto ugovorom o osnivanju prava služnosti u skladu s važećim zakonima i drugim propisima, dvije lokalne ceste razvrstane u lokalne ceste na području Županije nisu obuhvaćene redovitim sezonskim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata, a ophodnja županijskih i lokalnih cesta ne obavlja se na zadovoljavajući način te su inspekcijskim nadzorom utvrđene nepravilnosti koje su mogle ugroziti sigurnost prometa na pojedinim županijskim i lokalnim cestama.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Županije u nadležnosti Uprave za ceste **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, jer su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje županijskim i lokalnim cestama.

Državni ured za reviziju daje sljedeći nalog i preporuke, prema područjima revizije:

1. Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama

- 1.1. Poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja imovinskopravnih odnosa na lokalnim cestama LC59001 i LC59008 i njihova upisa u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, uz upis Uprave za ceste kao pravne osobe koja njima upravlja, umjesto postojećeg ugovora o korištenju cestovnog zemljišta zaključenog na temelju propisa koji su prestali važiti, s korisnikom cestovnog zemljišta zaključiti ugovor o osnivanju prava služnosti za polaganje elektroinstalacija na navedenim lokalnim cestama, u skladu s odredbama Zakona o cestama, te ugovoriti plaćanje naknade u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

2. Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

- 2.1. Redovitim sezonskim pregledima obuhvatiti sve županijske i lokalne ceste čije je održavanje u nadležnosti Uprave za ceste, uključujući i lokalne ceste označene i opisane kao LC59062 Perušić (LC59146/LC59061) – Bukovac Perušićki i LC59149 Vidovac Cesarički – Karlobag (DC25), u skladu s odredbama Odluke o razvrstavanju javnih cesta i Pravilnika o održavanju cesta.
- 2.2. Ophodarsku službu upoznati s konkretnim informacijama o događanjima koja utječu na županijske i lokalne cestu i promet na njima, a koje je Uprava za ceste dobila od policije, građana ili jedinica lokalne samouprave, umjesto od ophodara, te zahtijevati veći angažman u obavljanju ophodarske službe, u skladu s odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta, u cilju što sigurnijeg odvijanja prometa i što bolje zaštite županijskih i lokalnih cesta i prometa na njima.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s evidentiranjem podataka o županijskim i lokalnim cestama i njihovim održavanjem, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE LIČKO-SENSKE ŽUPANIJE

Uprava za ceste očitovala se na činjenice opisane u Nacrtu izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Ličko-senjske županije te u potpunosti prihvatila nalog i preporuke Državnog ureda za reviziju.

U Očitovanju navodi da će u najkraćem mogućem razdoblju poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja imovinskopravnih odnosa na lokalnim cestama LC59001 i LC59008 i njihova upisa u zemljišne knjige te s korisnikom cestovnog zemljišta zaključiti novi ugovor o osnivanju prava služnosti za polaganje elektroinstalacija na navedenim cestama, u skladu s odredbama Zakona o cestama, i ugovoriti plaćanje naknade u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Nadalje, navodi da su, u skladu s odredbama Odluke o razvrstavanju javnih cesta i Pravilnika o održavanju cesta, proljetnim i jesenskim sezonskim pregledom za 2024. obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste na području Ličko-senjske županije, uključujući i lokalne ceste LC59062 i LC59149. Također, navodi da će u narednom razdoblju uputiti zahtjev ugovornom izvoditelju radova redovitog održavanja da se ophodnja cesta mora obavljati u skladu s Pravilnikom o ophodnji javnih cesta, čime se podrazumijeva da se tijekom ophodnje, a u cilju zaštite županijskih i lokalnih cesta i sigurnosti prometa na njima, moraju obavljati sve radnje koje su propisane Pravilnikom o ophodnji javnih cesta te da će kod izvoditelja radova inzistirati na što kvalitetnijoj ophodnji i boljim povratnim informacijama s terena, u cilju što kvalitetnijeg planiranja i provedbe potrebnih aktivnosti na cestama. Uprava za ceste u Očitovanju navodi da je u cijelosti suglasna sa sadržajem izvješća o obavljenoj reviziji, da je izvješće jasno i precizno napisano i da sadrži sve relevantne informacije vezane za njezino poslovanje, da je revizija provedena u skladu s važećim zakonodavstvom te da će u narednim mjesecima poduzeti potrebne mjere za poboljšanje poslovnih procesa prema nalogu i preporukama danim u Izvješću.

Prilog 1

Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. ožujka 2022. do konca 2023.

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	Ophodnja ceste	h	19,75
2.	Održavanje prometnih površina	Ručno čišćenje kolnika s uklanjanjem manje količine materijala	m ²	0,09
		Strojno čišćenje kolnika s uklanjanjem veće količine materijala	m ²	15,44
		Strojno čišćenje većih površina kolnika	m ²	0,02
		Popravak udarnih jama	t	176,82
		Privremeni popravak udarnih jama prije strojnog presvlačenja	t	163,26
		Ručni popravak oštećenja kolnika vrućom reciklažom postojećeg asfalta	m ²	46,46
		Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m ² u jednom km	t	146,40
		Strojni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m ² u jednom km	t	138,33
		Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 400 m ² u jednom km	t	124,77
		Popravak zaglađenog kolnika	m ²	0,80
		Popravak uzdužnih i poprečnih pukotina	m	2,85
		Popravak ispuha	m ²	51,77
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 base BIT 50/70 AG6M2-E kao izravnavajućeg sloja, na površini do 3 000 m ²	t	82,65
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 22 base BIT 50/70 AG6M1-E kao izravnavajućeg sloja, na površini do 3 000 m ²	t	79,49
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 surf BIT 50/70 AG4M4 kao završnog sloja, na površini do 3 000 m ²	t	90,68
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfaltbetona AC 11 surf BIT 50/70 AG4M4-E kao završnog sloja, na površini većoj od 3 000 m ²	t	91,03
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 base BIT 50/70 AG6M2-E kao izravnavajućeg sloja, na površini većoj od 3 000 m ²	t	80,90
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 22 base BIT 50/70 AG6M1-E kao izravnavajućeg sloja, na površini većoj od 3 000 m ²	t	78,06
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 surf BIT 50/70 AG4M4-E kao završnog sloja, na površini većoj od 3 000 m ²	t	80,50
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfaltbetona AC 11 surf BIT 50/70 AG4M4-E kao završnog sloja, na površini do 3 000 m ²	t	84,62
		Frezanje kolnika prosječne debljine 4 cm	m ²	1,86
		Nabava i prijevoz kamenog materijala od 0 do 35 km	t	12,47
		Nabava i prijevoz kamenog materijala od 35 do 70 km	t	17,04
		Popravak udarnih jama	m ³	22,37
		Obrada površine makadamske ceste frezom	m ²	1,99
		Profiliranje kolnika	m ²	0,04
		Strojna ugradnja kamenih materijala	t	2,94
		Popravak ispuha	m ²	16,47
3.	Održavanje bankina	Ručno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina	m ²	1,91
		Ručni popravak oštećenih bankina do 20 m ³ po lokaciji	m ³	33,73
		Ručno prosijećanje nadvišenih dijelova bankina radi otjecanja vode s kolnika	m	1,72
		Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina grejderom	m ²	0,08
		Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova berme	m ³	12,68
		Popravak oštećenih betonskih pasica po lokaciji	m ³	192,55
		Strojna dogradnja bankina miješanim kamenim materijalom	m ³	25,56
		Strojna dogradnja berme	m ³	20,30
		Strojno proširenje berme u kamenom materijalu ili A kategoriji tla	m ³	14,20
		Strojno proširenje berme u miješanom materijalu ili B kategoriji tla	m ³	11,83
4.	Održavanje pokosa	Strojno proširenje berme u zemljanom materijalu ili C kategoriji tla	m ³	9,59
		Ručno čišćenje usjeka, zasjeka i nasipa od otpadaka	h	14,31
		Strojno uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa, usjeka i zasjeka	m ³	13,22
		Uklanjanje materijala nakupljenih iza zaštitnih žičanih mreža pokosa	m ³	32,65

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Popravlak oštećenih dijelova zaštitne žičane mreže pokosa	m ²	9,98
		Popravlak manjih oštećenja dijelova trupa ceste	m ³	30,66
		Popravlak manjih površina zatravljenih pokosa nasipa, zasjeka i usjeka	m ²	2,44
		Dogradnja zaštitne žičane mreže na pokosu	m ²	12,92
		Dogradnja zaštitne žičane mreže na bermi	m ²	15,85
		Dogradnja trupa ceste zemljanom ili miješanim kamenim materijalom	m ³	21,01
		Dogradnja tamponskog sloja od kamenog materijala	t	19,45
5.	Održavanje sustava odvodnje	Ručno čišćenje cestovnih jaraka	m	2,16
		Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka	m	2,74
		Strojni iskop cestovnih jaraka	m	4,98
		Čišćenje rigola	m	0,14
		Čišćenje pokrivenih rigola ili kanala	m	9,04
		Čišćenje propusta od nanosa	m ³	55,26
		Čišćenje slivnika, revizijskih okana, taložnica i sličnih građevina	m ³	66,92
		Čišćenje sustava odvodnje vodom pod pritiskom	h	102,71
		Čišćenje separatora, taložnica, laguna i sličnih objekata odvodnje	kom	132,73
		Zamjena oštećenog poklopca revizijskog okna	kom	206,16
		Zamjena oštećene slivničke rešetke	kom	143,94
		Korekcija visine revizijskog okna ili slivnika	kom	100,99
		Popravlak oštećenih betonskih rigola po lokaciji	m	37,06
		Popravlak oštećenih rubnjaka po lokaciji	m	28,61
		Popravlak oštećene cijevi propusta	m	220,23
		Popravlak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima propusta	m ³	193,55
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 500 mm	m	127,09
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 600 mm	m	139,18
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 800 mm	m	153,36
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 1 000 mm	m	162,13
		Izrada novog cijevnog propusta s PEHD rebrastim cijevima fi DN400 Di 343 SN8	m	192,76
		Izrada novog revizijskog okna	kom	576,97
		Izrada novog slivnika	kom	323,51
		Postavljanje rubnjaka dimenzija 15/25 cm ili 18/24 cm	m	18,53
		Postavljanje kanalice dimenzija 40/12/50 cm uz kolnik, na podlogu od betona	m	29,09
		Postavljanje trapeznih kanalice na pokosima, na podlogu od betona	m	37,92
		Izrada novog opločenja dna jaraka i površina ispred uljeva i izljeva propusta	m ²	68,31
		Izrada glave propusta	m ³	233,91
		Izrada nove oborinske kanalizacije PEHD cijevima	m	192,76
		Izrada novog upojnog bunara	kom	1.327,23
6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	Ispravljanje smjerokaznog stupića	kom	1,08
		Manji popravak metalnih zaštitnih ograda	m	14,97
		Zamjena oštećenog i ugradnja novog smjerokaznog stupića	kom	6,97
		Iskop jame i ugradnja temelja smjerokaznog stupića	kom	14,90
		Demontaža metalne zaštitne ograde u zemljanoj ili kamenoj podlozi ili sa stupovima u betonskoj podlozi	m	6,25
		Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m	65,50
		Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi s predbušivanjem po lokaciji	m	68,55
		Ugradnja metalne zaštitne ograde vijčanom vezom u betonsku podlogu po lokaciji	m	68,55
		Ugradnja konzolne metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi po lokaciji	m	73,75
		Postavljanje betonske zaštitne ograde New Jersey	m	58,83
		Nabava i postavljanje betonske zaštitne ograde New Jersey	m	112,44
		Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptera) na zid i slične površine	kom	6,05
		Čišćenje prometnog znaka	kom	1,55
		Čišćenje prometne ploče	kom	4,53
		Popravlak prometnog znaka	kom	2,49
		Popravlak prometne ploče	kom	9,10
		Zamjena prometnog znaka s retroreflektirajućom folijom I. ili II. generacije	kom	10,16
		Zamjena prometne ploče do 8 m ² s retroreflektirajućom folijom I. ili II. generacije	kom	33,86

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Ugradnja prometnog znaka s retroreflektirajućom folijom I. ili II. generacije	kom	8,63
		Demontaža stupova prometnih znakova ili ploča	kom	8,14
		Ugradnja stupova prometnih znakova ili ploča	m	21,18
		Ugradnja INP nosača za prometne ploče	m	47,31
		Nabava i ugradnja znakova opasnosti, izričitih naredbi i obavijesti izrađenih s retroreflektirajućom folijom I. generacije	kom	98,48
		Nabava i ugradnja znakova opasnosti, izričitih naredbi i obavijesti izrađenih s retroreflektirajućom folijom II. generacije	kom	112,86
		Nabava i ugradnja kilometarske oznake zajedno sa stupom i temeljem	kom	44,78
		Nabava i ugradnja kilometarske oznake bez stupa i temelja	kom	23,72
		Nabava i ugradnja prometnih znakova za vođenje prometa s retroreflektirajućom folijom I. generacije	kom	451,86
		Nabava i ugradnja prometnih znakova za vođenje prometa s retroreflektirajućom folijom I. generacije	kom	914,95
		Nabava i ugradnja dopunskih ploča s retroreflektirajućom folijom I. generacije	kom	36,94
		Nabava i ugradnja prometne opreme s retroreflektirajućom folijom II. generacije	kom	85,56
		Nabava i ugradnja prometne opreme s retroreflektirajućom folijom III. generacije	kom	95,45
		Nabava i ugradnja prometnih ogledala sa stupom i temeljem	kom	257,95
		Nabava i ugradnja prometnih ogledala bez stupa i temelja	kom	221,32
		Obnavljanje pune rubne i razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m	0,29
		Obnavljanje pune rubne i razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m	0,30
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m	0,16
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m	0,17
		Obnavljanje pješačkog prijelaza (220/400 µm)	m ²	3,11
		Obnavljanje pune poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m ²	5,20
		Obnavljanje isprekidane poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m ²	2,87
		Obnavljanje strelica za obavezan smjer kretanja vozila (220/400 µm)	m ²	6,31
		Obnavljanje polja za usmjeravanje prometa (220/400 µm)	m ²	2,08
		Obnavljanje pojedinačnih natpisa (STOP, ŠKOLA, BUS, TAXI i sl.) (220/400 µm)	m ²	5,27
		Obnavljanje oznaka na prometnim površinama posebnih namjena (220/400 µm)	m ²	5,70
		Obnavljanje oznake na mjestu rezerviranom za invalide (220/400 µm)	kom	7,26
		Obnavljanje oznake na mjestu za parkiranje osobnih vozila (220/400 µm)	kom	6,22
		Obnavljanje oznake na mjestu za parkiranje autobusa (220/400 µm)	kom	9,91
		Uklanjanje oznaka s manjih površina frezanjem	m ²	6,22
		Uklanjanje oznaka s većih površina vodom pod visokim pritiskom i ostalim tehnologijama	m ²	66,37
7.	Održavanje vegetacije	Ručna košnja trave	m ²	0,12
		Ručno krčenje grmlja i šiblja	m ²	1,78
		Strojna košnja trave na bankinama ili bermama	m ²	0,04
		Strojna košnja trave izvan bankina ili bermi	m ²	0,05
		Strojna košnja trave na površinama s mjestimično sraslim kamenjem	m ²	0,08
		Strojno obrezivanje i drobljenje grmlja, živice i šiblja	m ²	0,65
		Strojno krčenje grmlja, šiblja i drveća mlatilicom-malčerom	m ²	0,48
		Strojno krčenje mladica grmlja i šiblja mlatilicom-malčerom	m ²	0,15
		Strojno uklanjanje i krčenje grana malčerom-mlatilicom	m ²	0,48
		Sječenje grana promjera 5 – 25 cm iz hidraulične košare	kom	16,90
		Sječenje stabala promjera 11 – 20 cm	kom	7,91
		Sječenje stabala promjera većeg od 21 cm	kom	16,10
		Strojno vađenje panjeva promjera većeg od 20 cm	kom	17,28
8.	Održavanje cestovnih objekata	Ručno čišćenje objekta	m ²	3,07
		Rad strojem kombinirkom	h	39,29
		Rad cestara	h	11,20
		Čišćenje drenažnih otvora, barbakana i sličnih uređaja za odvodnju	h	11,20
		Čišćenje dilatacije	m	1,62
		Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima objekta	m ³	258,08
		Popravak dilatacijskih reški zapunjavanjem	m	1,99
		Popravak kamenog suhozida preslagivanjem	m ³	83,68
		Popravak zida od kamena	m ³	178,12

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Popravak zida od betona	m ³	228,06
		Popravak lokalnih oštećenja betonske površine	m ²	47,07
		Popravak dijelova metalne ograde	kg	20,30
		Popravak antikorozivne zaštite na manjim dijelovima zaštitnih čeličnih ograda ili drugih čeličnih dijelova objekta	m ²	27,81
		Izrada zida od kamena	m ³	165,91
		Izrada zida od betona	m ³	225,08
		Zamjena rubnjaka na objektu	m	29,09
		Zamjena metalne ograde	kg	20,30
		Rad električara na održavanju svjetlosno signalnih i meteoroloških sustava i opreme	h	20,68
		Zamjena manjeg potrošnog materijala (sijalica, osigurač, puštanje u rad itd.)	kom	6,64
		Zamjena materijala (elektroničke komponente)	kom	1.327,23
		Dogradnja svjetlosno signalnih i meteoroloških sustava i opreme	kom	132,73
9.	Zimska služba	Nabava, postavljanje i uklanjanje kompletnog prometnog znaka prema operativnom programu zimske službe	kom	48,97
		Nabava, postavljanje i uklanjanje dopunske ploče prema operativnom programu zimske službe	kom	17,56
		Nabava, postavljanje i uklanjanje rubnih štapova	kom	5,13
		Nabava, postavljanje i uklanjanje snjegobrana	m ²	17,69
		Organizacija i pripravnost vozila, strojeva, opreme i radne snage	dan	1.053,01
		Privremeni lokalni popravak kolnika – krpanje hladnim smjesama (grambit)	t	267,80
		Rad vozilom sa sandukom nosivosti do 2 t za pregled ceste i intervencije na posipavanju i sl. (silosni posipač)	h	35,00
		Rad kamionom do 3,5 tona za intervencije na posipavanju (silosni posipač)	h	40,64
		Rad na čišćenju i posipavanju, kamionom do 12 tona s plugom i posipačem	h	78,22
		Rad na posipavanju, kamionom do 12 tona s posipačem	h	70,80
		Rad na čišćenju i posipavanju, specijalnim vozilom s plugom i posipačem	h	77,73
		Rad na posipavanju, specijalnim vozilom s posipačem	h	71,98
		Rad na posipavanju, specijalnim vozilom s bočnim odbacivačem bez posipača	h	71,74
		Rad traktorom s ralicom i rotacijskim samoutovarnim posipačem	h	52,60
		Rad samohodnom snježnom frezom	h	92,37
		Rad specijalnim strojevima (grejder, buldožer i utovarivač s klinastom ralicom)	h	78,83
		Rad specijalnim strojevima (grejder, buldožer i utovarivač s korpom)	h	72,98
		Centralno dežurstvo za vrijeme trajanja zimske službe	h	12,64
		Nabava i priprema posipnog materijala od kamene sitneži	m ³	29,46
10.	Interventni radovi	Rad cestara	h	11,20
		Rad ophodarskim vozilom	h	9,00
		Rad kombiniranim radnim strojem (rovokopač-utovarivač)	h	39,29
		Rad kamionom do 12 tona nosivosti	h	54,76
		Rad auto dizalicom od 28 tona	h	132,72
11.	Drugi radovi i usluge	Izrada geodetskog projekta	kom	1.592,68
		Izrada građevinskog projekta	kom	1.327,23
		Zbrinjavanje otpada	kg	0,04